

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – *Навчально-науковий інститут економіки, управління і бізнесу*
ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – *Обліку та аудиту*

Ступінь вищої освіти – *другий (магістр)*

Спеціальність – *071 «Облік і оподаткування»*

Освітня програма – *«Облік і аудит»*

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**на тему: «Організація і методика обліку та аналізу фінансових
результатів діяльності (на прикладі ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ
КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»)»**

ШИФР КРМ.ОтаА.1.616-03.2.3

Здобувачки: _____ **Прокопенко Я.О.**

Керівник: _____ **проф. Мельник Ю.М.**

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від "5" грудня 2024 р., протокол № 7.

Завідувач кафедри *обліку та аудиту* _____ **Валерій НЕМЧЕНКО**

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – Навчально-науковий інститут економіки, управління
і бізнесу ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – Обліку та аудиту

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри обліку та аудиту

« ____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧКИ

Прокопенко Яни Олександрівни

1. Тема роботи: **«Організація і методика обліку та аналізу фінансових результатів діяльності (на прикладі ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»)»**

Затверджена наказом ОНТУ від 26 жовтня 2023 р. наказ № 616-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи **5 грудня 2024 р.**

3. Вихідні дані до роботи: **Звітні дані про діяльність підприємства за два роки.**

4. Перелік питань, які потрібно розробити: **Теоретичні основи обліку та аналізу об'єкту дослідження. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства та аналіз об'єкту дослідження за два роки. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні аспекти обліку і аналізу об'єкту дослідження на ньому. Висновки та пропозиції.**

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) **таблиць –32 , рисунків –8.**

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання **14 серпня 2024 р.**

Керівники роботи _____ Мельник Ю.М.

Завдання прийняв до виконання _____ Прокопенко Я.О.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. <i>Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи</i>	14.08.24 - 15.09.24	
2. <i>Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства</i>	16.09.24 - 24.10.24	
3. <i>Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні аспекти обліку за напрямом кваліфікаційної роботи на ньому</i>	25.10.24- 26.11.24	
4. <i>Оформлення кваліфікаційної роботи</i>	27.11.24 - 5.12.24	

Здобувачка вищої освіти _____ Прокопенко Я.О.

Керівники роботи _____ Мельник Ю.М.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувачка вищої освіти Прокопенко Я.О. _____

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на тему: «Організація і методика обліку та аналізу фінансових результатів діяльності (на прикладі ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»)»

У процесі реформування системи бухгалтерського обліку в Україні зазнали істотних змін методологічні засади формування, обліку й відображення у звітності фінансових результатів звітного періоду з орієнтацією на концептуальні основи і принципи визнання доходів та витрат. Проте, це не забезпечує створення цілісної системи формування показників фінансового результату та відображення їх у фінансовій та податковій звітності. Незважаючи на те, що принципи, організація й методика обліку, порядок формування облікової політики підприємств України відповідають міжнародним стандартам фінансової звітності, все ж існує ряд невідповідностей в окремих концептуальних підходах щодо їх визнання. Саме тому є актуальною необхідність дослідження й формування проблем щодо визначення фінансових результатів в системі бухгалтерського обліку.

Робота містить вступ, три розділи, висновки та пропозиції.

Перший розділ присвячений економічній сутності, нормативно правовій базі та методології обліку фінансових результатів діяльності підприємства.

У другому розділі виконаний фінансово-економічний аналіз ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» за два роки та наведена загальна техніко-економічна характеристика підприємства.

У третьому розділі роботи охарактеризовано стан бухгалтерського обліку та розглянуто практичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ».

В кінці роботи сформульовано висновки та надано пропозиції щодо удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства.

Кваліфікаційна робота містить:

текстової частини	– 86 с.
таблиць	– 32
рисуноків	– 8

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ, НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА, МЕТОДОЛОГІЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ	
1.1. Наукові основи, економічний зміст та завдання обліку фінансових результатів на підприємстві	8
1.2. Методологічні засади обліку фінансових результатів на підприємстві	15
2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»	
2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства	24
2.2. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства	26
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»	
3.1. Загальна характеристика організації бухгалтерського обліку на підприємстві	62
3.2. Практичні аспекти обліку фінансових результатів на підприємстві	73
3.3. Шляхи удосконалення обліку фінансових результатів на підприємстві	
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження.

В сучасних умовах господарювання підприємств усіх форм власності істотно підвищились показники ризикованості діяльності та, як наслідок, стандарти відповідальності за результати роботи, які багато в чому залежать від об'єктивності, своєчасності та всебічності оцінювання існуючого й очікуваного фінансового стану та майна підприємства. Саме тому зростає роль і значення такого важливого напрямку аналітичної роботи, як аналіз формування та ефективності використання фінансових результатів суб'єкта господарювання, досягнення їх оптимального значення та структури.

Загальна оцінка стану фінансових результатів господарювання в умовах економічної нестабільності особливо важлива для вирішення конкурентної та фінансової стійкості, надійності підприємства, у тому числі за рахунок показників ліквідності, платоспроможності та рентабельності.

Процес отримання достовірної інформації щодо відображення фінансових результатів у фінансовій звітності суб'єкта господарювання на відповідну дату підкреслює необхідність проведення аудиторської перевірки. При цьому раціональна система аудиту фінансових результатів забезпечує достовірність даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а також виявляє відхилення від чинного законодавства, що дає можливість усунути негативні тенденції та забезпечити ефективне функціонування та розвиток підприємства.

Питанням дослідження сучасного стану та шляхів удосконалення обліку, аналізу фінансових результатів господарювання присвячена робота, тому її тема досить актуальна та своєчасна.

Мета і завдання дослідження.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних положень, методичних підходів та науково-прикладних рекомендацій щодо удосконалення обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- дослідити наукові основи, економічний зміст та завдання обліку фінансових результатів на підприємстві;
- вивчити методологічні засади обліку фінансових результатів та їх складових на підприємстві;
- розглянути практичні аспекти обліку фінансових результатів господарювання;
- запропонувати шляхи удосконалення обліку фінансових результатів на підприємстві;
- розглянути практичні аспекти аналізу фінансових результатів суб'єкта господарювання;
- запропонувати шляхи удосконалення аналізу фінансових результатів господарювання на підприємстві;
- запропонувати шляхи удосконалення обліку фінансових результатів господарювання на підприємстві.

Об'єкт і предмет дослідження.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є сучасні процеси обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів на вітчизняних підприємствах.

Предметом кваліфікаційної роботи є сукупність теоретичних питань, загальних принципів, методичних і практичних завдань, пов'язаних з ефективними процесами обліку, аналізу фінансових результатів господарювання на прикладі ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ».

Методи та інформаційна база дослідження.

Теоретико-методологічною базою роботи є концепції, положення і пропозиції, що містяться у наукових публікаціях вітчизняних і зарубіжних фахівців з проблем обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів підприємства в сучасних умовах господарювання; законодавчій, нормативно-правовий та інструктивний матеріал, національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності; дані

офіційної статистичної, бухгалтерської та податкової звітності з базового підприємства дослідження ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ».

В роботі використовувались наступні методи: аналіз, синтез, огляд діючого законодавства, фінансово-економічні методи, аналіз даних офіційної статистичної, бухгалтерської та податкової звітності, методика проведення аудиту, в тому числі загальнонаукові та специфічні методи, методика проведення фінансового аналізу.

Питанням обліку фінансових результатів присвячені праці вітчизняних та зарубіжних вчених, а саме: Ю. Брихгема, Л. Гапенскі, Г. А. Велша, Д. Г. Шорта, В. Ф. Палія, В. В. Ковальова, А. Д. Шеремета, А. М. Балтієва, І. Е. Берзенья, К. Ю. Циганкова, І. А. Маслової та ін. Крім того, проблемам обліку фінансових результатів присвячені праці провідних вітчизняних вчених: Ф. Ф. Бутинця, І.А. Бланка, А.Г. Загороднього, М.С. Пушкаря, В. В. Сопка, С. Ф. Голова, Н. М. Ткаченко, О. Й. Вівчара та інших.

Апробація результатів роботи.

Основні теоретичні та практичні результати дослідження доповідалися, отримали позитивну оцінку та були апробовані на науковому колоквіумі «Дослідження найбільш важливих проблем і напрямів: розвитку харчової промисловості та її підгалузей, експортного потенціалу, розвитку зовнішньої торгівлі АПК України та її результативності»; облік, аналіз і аудит як сучасні інструменти управління діяльністю суб'єктів національної економіки» в рамках дослідження наукової школи «Забезпечення конкурентоспроможності та ефективності функціонування національної економіки та її суб'єктів» кафедри обліку та аудиту ОНТУ.

1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ, НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА, МЕТОДОЛОГІЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Наукові основи, економічний зміст та завдання обліку фінансових результатів на підприємстві

Фінансові результати господарювання підприємства є не тільки індикатор діяльності відповідних суб'єктів, але й підкреслюють рівень розвитку сучасного підприємства, що дає можливість зосередитись на факторах впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

В умовах економічних перетворень слід зазначити, що основною метою діяльності кожного суб'єкта господарювання є одержання максимального прибутку при достатньо низькому рівні витрат.

Виокремлення та систематизація інформації щодо визначення фінансових результатів господарювання є базисом для визначення рівня ефективності не тільки системи бухгалтерського обліку, але й структури управління на підприємстві. За процесом визначення фінансових результатів підприємства повинні слідкувати як облікові працівники, так й управлінці всіх рівнів підприємства.

Проблемні питання формування та обліку фінансових результатів представлені в працях вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: А.Сміта, Дж. Неша, Л. Флорі, Ф. Беста, Б.Д. Бернаке, Ф.Ф. Бутинця, А.М. Герасимовича, С. О. Левицької, Н. Т. Білухи, С.В. Івахненкова, Л.І. Лавріненко, Ю. А. Вериги, Г.Г. Кірейцева, С. Ф. Голова, В. В. Сопко, М.Г. Чумаченко, Є.Ю. Шари та інших.

Але не зважаючи на багатоаспектність наукових доробок, існують окремі питання щодо визначення категорії «фінансових результатів» та системи обліку їх елементів, що потребує більш детального дослідження та удосконалення окремих напрямків.

Достовірність формування фінансового результату є основою принципів і правил бухгалтерського обліку, обов'язкового дотримання яких

вимагає законодавча база, зокрема концептуальні основи складання та подання фінансових звітів, міжнародні стандарти фінансової звітності, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Проте розуміння сутності поняття «фінансовий результат» – одна з головних передумов формування відповідних напрямків його обліку, аналізу та можливості здійснення своєчасного управлінського впливу на окремі його складові заради підвищення ефективності діяльності підприємств [70, с. 26].

Аналіз наукових праць дає можливість дослідити позиції науковців щодо категорії «результат» та «фінансовий результат». Але при цьому необхідно розуміти, що крім фінансових результатів, підприємство отримує не соціальні, економічні, екологічні та інші результати, які характеризують різні напрямки функціонування суб'єктів господарювання, враховуючи сучасні тенденції та вимоги до ведення діяльності.

Окремі актори під результатами діяльності промислового підприємства розуміють кількісне та якісне визначення підсумку діяльності підприємства на основі адаптованої системи показників під впливом факторів зовнішнього та внутрішнього середовища в процесі використання наявних ресурсів за умови досягнення стратегічних цілей в економічному, соціальному та екологічному напрямкам з урахуванням господарського та географічного сегменту.

Найбільшу увагу автори приділяють саме фінансовим результатам, тому що вони відображають рівень та стан основних показників діяльності з вимогами чинного законодавства України та запитам зовнішніх та внутрішніх користувачів.

В свою чергу, стосовно поняття «фінансовий результат» на сьогоднішній день сформовано декілька точок зору, а саме:

- 1) зміна величини (приросту чи зменшення) власного капіталу,
- 2) результат зіставлення доходів і витрат,

3) прибуток або збиток, тобто форма вираження фінансового результату)

4) результат статутної діяльності підприємства (виручка мінус витрати на виробництво і реалізацію продукції);

5) зміна величини чистих активів підприємства.

6) додаткова вартість, створена у процесі виробництва та здійснення операцій фінансово – кредитного характеру;

7) ціна капіталу та інших виробничих факторів [68].

На думку О.О. Вороніної, фінансові результати – це якісна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства, яка загалом характеризує результат економічних відносин підприємства та, зокрема, відображає значущість і сталість розвитку підприємства (з погляду отриманого доходу), впливовість на його фінансово-господарську діяльність чинників зовнішнього середовища (з погляду структури та обсягів витрат) і кількісно узагальнюється у вигляді прибутків (збитків), зміни власного капіталу, його окремих складових частин [29].

Вивчаючи наукові джерела та добуток науковців, можливо виділити кілька підходів до визначення поняття «фінансові результати господарювання», які надані вітчизняними акторами та відповідають вимогам чинного законодавства. Окремі визначення щодо поняття «фінансові результати» представлені в таблиці 1.1.

Фінансовий результат є одним з найважливіших показників, який узагальнює усі результати господарської діяльності та характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання. У фінансових результатах знаходять пряме відображення всі аспекти діяльності підприємства: рівень використання виробничих засобів, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів; особливості технології та організації виробництва; собівартість реалізованої продукції, її якість; обсяг реалізації, реалізаційні ціни; продуктивність праці; державне регулювання розвитку галузі тощо.

Таблиця 1.1

Підходи до визначення категорії «фінансові результати»

№	Джерело, автор	Визначення
1	2	3
1	НП(С)БО №1 [5]	прибуток - сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати; - збиток - перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.
2	Господарський кодекс України [1, ст. 142]	«прибуток (доход) суб'єкта господарювання є показником фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб'єкта господарювання за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань».
3	Бутинець Ф.Ф. [24]	Прибуток або збиток організації. Співставлення доходів та витрат підприємства відображених у звіті
4	Загородній А.Г. [41]	Різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час. Приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді
5	Ткаченко Н. М. [76]	Доходи діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності
6	Мочерний А. Д.	Грошова форма підсумків господарської діяльності організації або її підрозділів, виражена в прибутках або збитках
7	Сопко В.В. [72]	Оскільки фінансовий результат – прибутки або збитки - є арифметичним результатом порівняння доходів із затратами, організація обліку фінансового результату залежить уже від конкретних умов двох попередніх об'єктів організації: доходів та затрат

В свою чергу, систематизація фінансових результатів господарювання здійснюється за допомогою окремих ознак, що дає можливість групувати отримані результати, враховуючи аналітичні функції та вимоги чинного законодавства.

Отже, класифікація фінансових результатів наведена на рис. 1.1.

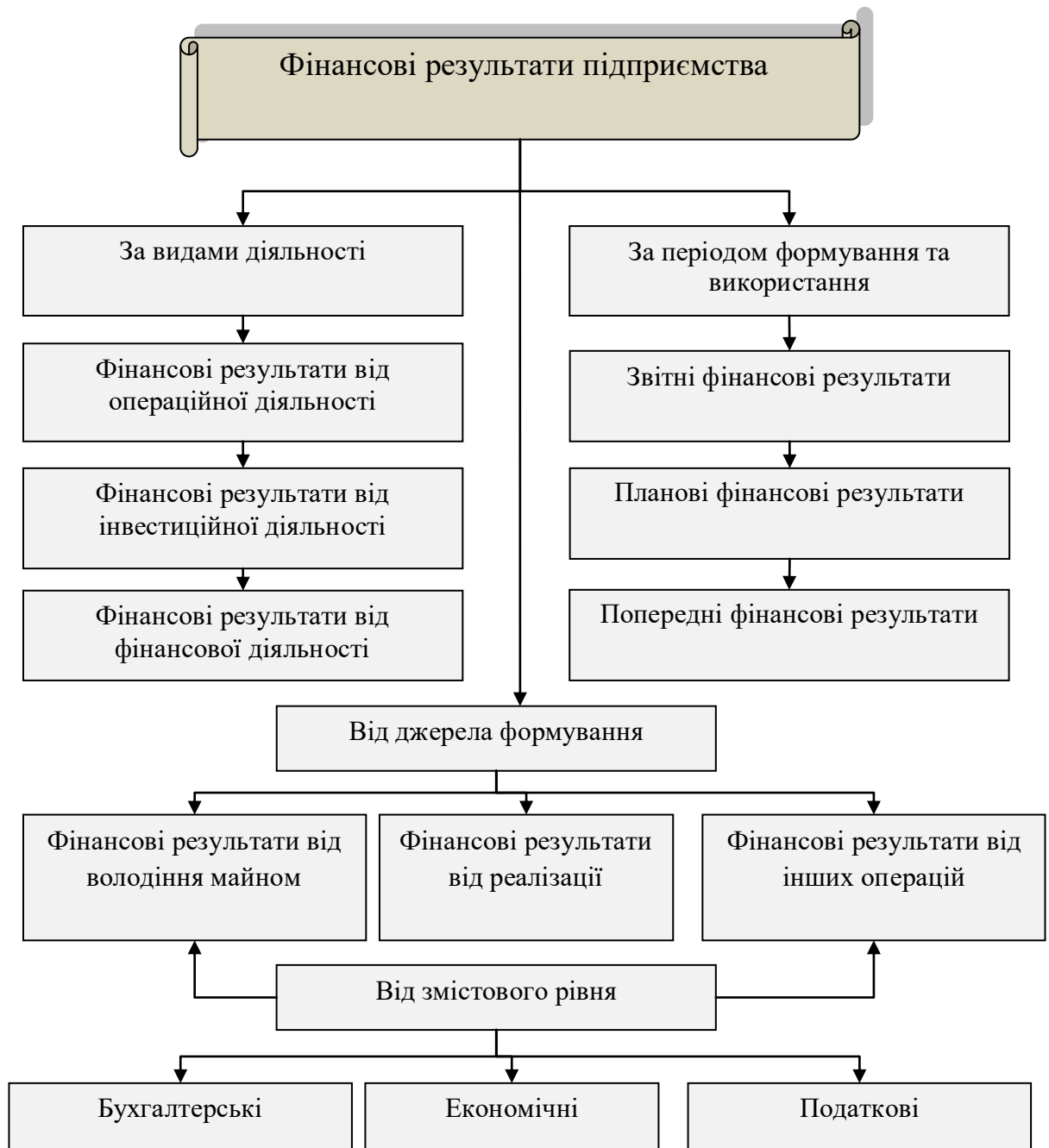

Рис. 1.1. Класифікація фінансових результатів господарювання підприємства

Сучасний перелік включає десять класифікаційних ознак, проте з точки зору управління процесом формування фінансових результатів, існуючі класифікаційні ознаки повністю не можуть задовольнити інформаційні потреби менеджерів при формуванні стратегії розвитку підприємства [70].

Фінансовим результатом промислового підприємства може бути прибуток, збиток або нульовий фінансовий результат.

У залежності від змісту, фінансові результати класифікуються на:

- бухгалтерські – сума прибутку до оподаткування, визначена та відображена у Звіті про фінансові результати (сукупний дохід);
- податкові – сума прибутку, визначена з урахуванням Податкового кодексу України;
- економічні – частина загального доходу після вирахування економічних витрат підприємства.

У ході дослідження проведено аналіз питань, які визначають значну роль прибутку як одного з найважливіших результатів діяльності промислового підприємства. Необхідність інспектування різних аспектів економічної природи прибутку визначає дискусійність даної категорії.

Для визначення фінансового результату діяльності підприємства за звітний період необхідно порівняти доходи звітного періоду і витрати, понесені для одержання цих доходів.

Доходи підприємства – це збільшення економічних вигод у вигляді надходжень активів або зменшення зобов'язань, які приводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Збитки підприємства – грошовий вираз зменшення або втрати економічних вигод, які приводять до зменшення власного капіталу.

Уся детальна інформація про фінансові результати підприємства міститься у другій формі, що включена до фінансової звітності – у Звіті про фінансові результати. Він зв'язує баланс за минулий та звітний періоди і показує, за рахунок чого відбулися зміни у звітному балансі порівняно з минулим.

Звіт про фінансові результати покликаний відображати величину доходів за видами, величину і склад витрат, понесених у зв'язку з одержанням цих доходів і, відповідно до цього, - фінансовий результат діяльності підприємства за минулий період.

Визначення фінансового результату полягає у визначенні чистого прибутку (збитку) звітного періоду. З цією метою в бухгалтерському обліку передбачається послідовне зіставлення доходів та витрат.

На думку І.О. Бланка прибуток є вираженням у грошовій формі чистим доходом підприємця на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності, і становить різницю між сукупним доходом і сукупними витратами у процесі здійснення цієї діяльності [22].

Процес управління прибутком підприємства залежить, перш за все, від швидкості та достовірності отриманої інформації, яка необхідна для прийняття раціональних рішень щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів.

Визначення завдань бухгалтерського обліку фінансових результатів залежить від окремих факторів, які визначають форму організації обліку, вибір системи оподаткування та особливості складання фінансової звітності.

Отже, основними завданнями обліку фінансових результатів господарювання підприємства є:

- формування даних щодо фінансових результатів для потреб складання фінансової звітності й податкових декларацій;
- документальне забезпечення повного відображення всіх витрат підприємства за їхніми складовими частинами, а також всіх доходів підприємства і повсякденне співставлення витрат з доходами;
- виявлення результатів кожного господарського процесу і загальних фінансових результатів діяльності підприємства;
- інформаційне забезпечення порядку розподілу прибутку та здійснення операцій щодо розрахунків за сумами належних до бюджету податків та обов'язкових платежів та інших виплат тощо;
- контроль за формуванням доходів і результатів діяльності підприємства;

- контроль за відображенням в бухгалтерському обліку витрат, доходів та фінансового результату суб'єкта господарювання.

Таким чином, ефективність обліку фінансових результатів господарювання підприємства залежить від системного документування, оформлення та контролю за господарськими операціями в результаті операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, що напряду впливає на визначення підсумкових показників суб'єкта господарювання та дає можливість управляти вільними фінансовими ресурсами.

1.2. Методологічні засади обліку фінансових результатів на підприємстві

В сучасних умовах облік фінансових результатів залежить від стану та формування відповідної нормативно-правової бази, яка здійснює регулювання відповідних аспектів результативних показників.

На сьогоднішній день існує два принципові підходи до розрахунку фінансових результатів підприємства, які мають деякі модифікації у різних країнах світу:

1) метод порівняння доходів і витрат (метод «витрати-випуск») – передбачає визначення прибутку (збитку) згідно принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, тобто як різниця між доходами і витратами звітного періоду. Отже порівнюються доходи з витратами, які були понесені для отримання цих доходів;

2) метод порівняння капіталу (або метод зміни чистих активів) – передбачає визначення приросту власного капіталу у звітному періоді як різниці між сумою власного капіталу на кінець і на початок звітного періоду, тобто розраховується різниця, тобто якщо власний капітал на кінець звітного періоду збільшується, то підприємство отримує прибуток, а якщо навпаки – збиток [67].

Згідно норм чинного законодавства у Україні для визначення фінансового результату діяльності суб'єкта господарювання за звітний

період необхідно порівняти доходи звітного періоду і витрати, понесені для одержання цих доходів.

Методичні основи та загальні правила формування в обліку інформації про доходи встановлені Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [9]. В свою чергу, визначення в обліку інформації про витрати визначає Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [10].

Загальні аспекти щодо визначення фінансових результатів шляхом співставлення доходів та витрат закріплені у основних нормативних документах, а саме: НП(С)БО 1 [5], П(С)БО 15 «Дохід» [9], П(С)БО 16 «Витрати» [10], П(С)БО 17 «Податок на прибуток» [11], а також у Плані рахунків та Інструкції по його застосуванню, яким передбачено порядок здійснення обліку фінансового результату суб'єкта господарювання.

Принцип нарахування застосовується в поєднанні з принципом відповідності, який полягає у порівнянні доходів і витрат звітного періоду, тобто витрати, понесені для отримання доходу, повинні бути погоджені із цим доходом.

Для визначення фінансового результату, виходячи з принципу періодичності, доходи та витрати підприємства розподіляється по звітних періодах.

Доходи, витрати і фінансовий результат діяльності підприємства визначаються наростаючим підсумком за звітний період.

Правильне застосування вказаних принципів дає можливість достовірно визнати і порівняти суму доходу і відповідних витрат кожного звітного періоду, що дає можливість формування фінансових результатів. Порядок визначення фінансового результату господарювання за звітний період представлено на рис. 1.2.

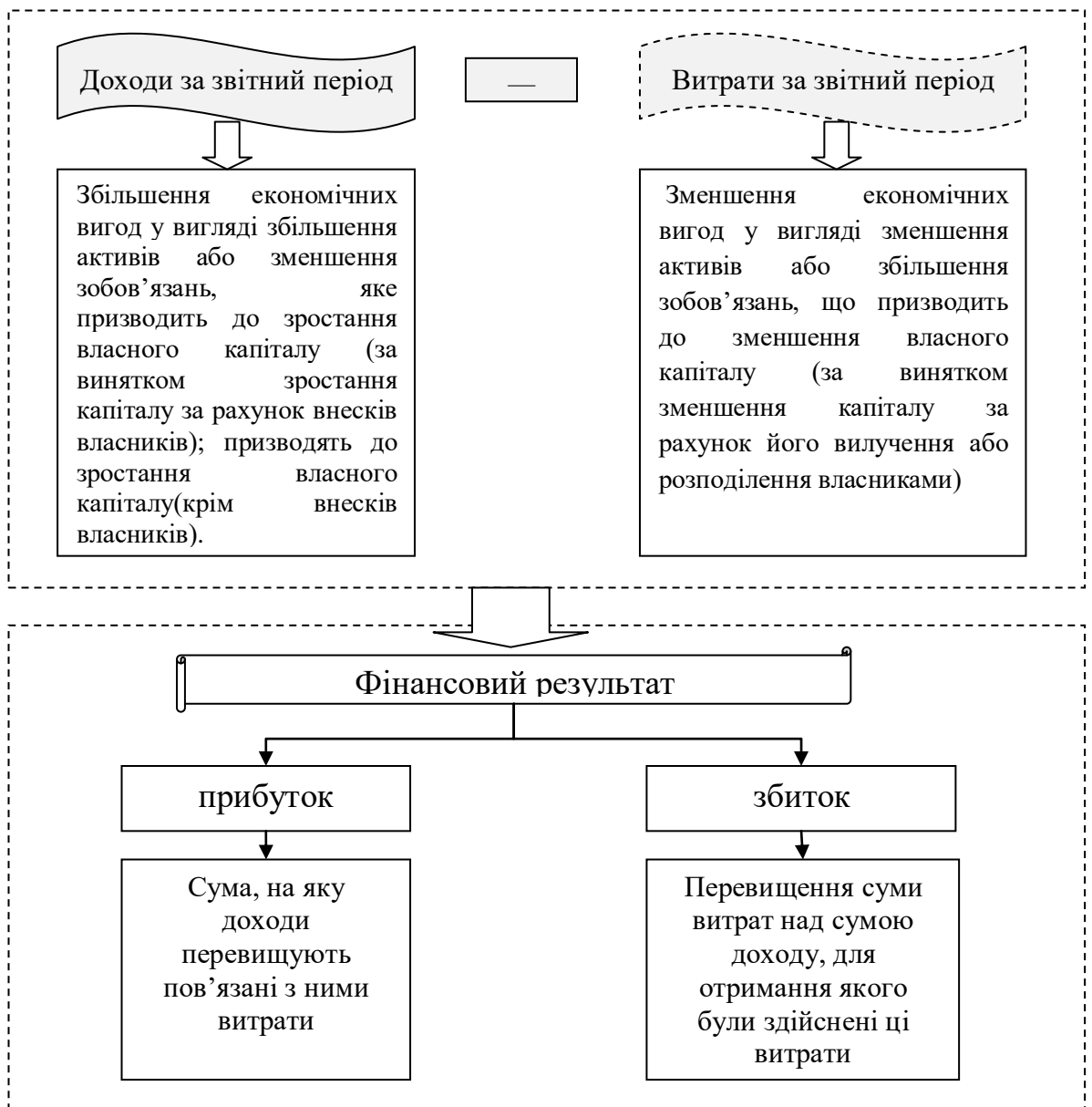

Рис. 1.2. Порядок визначення фінансового результату господарювання за звітний період

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» для формування інформації про фінансові результати підприємства за окремий період використовується форма-2 «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)», що містить дані про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід суб'єкта господарювання [5].

У Звіті про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) групується інформація щодо рівня наступних показників, а саме:

- Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- Валовий прибуток (збиток);
- Інші операційні доходи;
- Фінансовий результат від операційної діяльності: (прибуток або збиток);
- Інші фінансові доходи;
- Фінансовий результат до оподаткування: (прибуток або збиток);
- Чистий фінансовий результат (прибуток або збиток).

Структура отриманих фінансових результатів господарювання залежить від особливостей діяльності підприємства, від наявності доходу від окремих напрямків діяльності у звітному періоді.

Сукупний дохід – це зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками) [5].

В свою чергу найбільшу частку в структурі доходів займає чистий дохід від реалізації.

У відповідності з нормами чинного законодавства чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів.

Валовий прибуток (збиток) - це різниця між чистим доходом від продажу (реалізації) готової продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої готової продукції (товарів, робіт, послуг).

Фінансові результати від операційної діяльності визначаються як алгебраїчна сума валового прибутку, іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут і інші операційні витрати.

Чистий прибуток підприємства представляє собою суму прибутку, яка залишається в розпорядженні суб'єкта господарювання після сплати податків

і може використовуватися для формування страхових фондів, розвитку напрямків діяльності та розширенню виробництва.

Розрахунок фінансового результату від операційної діяльності у відповідності до Звіту про фінансові результати представлено на рис. 1.3.

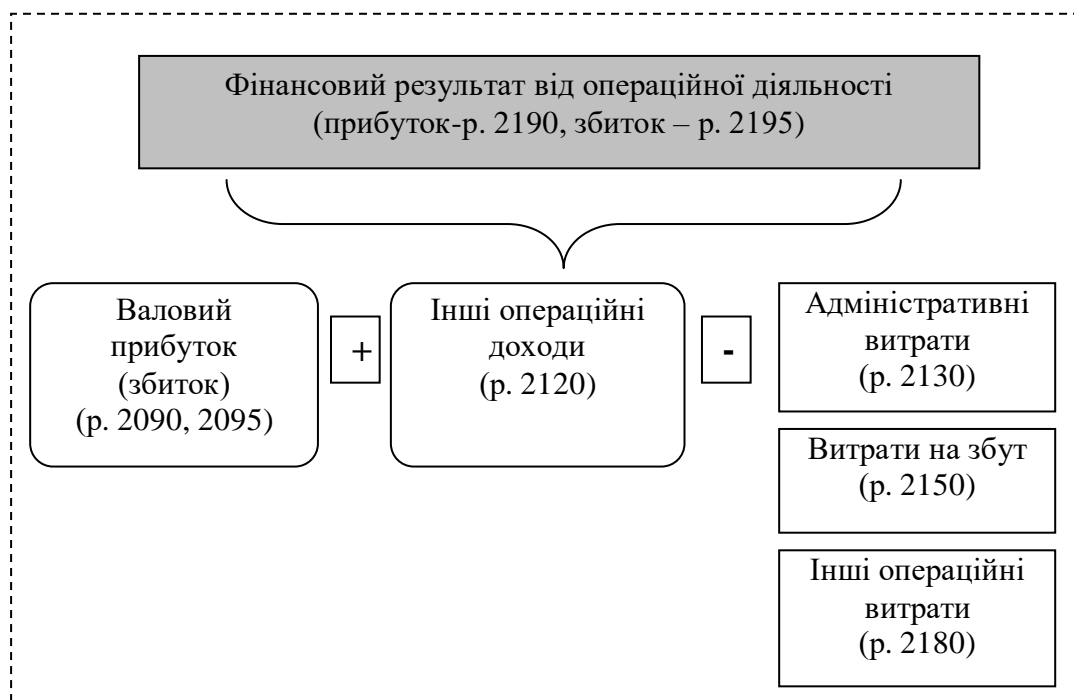

Рис. 1.3. Розрахунок фінансового результату від операційної діяльності

Розмір та характер прибутків і збитків за кожний період діяльності суб'єкта господарювання є найважливішими підсумковими показниками їх роботи за певний період.

Узагальнення інформації про фінансові результати господарювання від всіх видів діяльності Планом рахунків передбачено рахунок 79 «Фінансові результати».

По кредиту рахунку 79 «Фінансові результати» на підставі довідок та розрахунків бухгалтерії відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, по дебету – суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, а також належна сума нарахованого податку на прибуток.

Рахунок 79 «Фінансові результати», як і більшість синтетичних рахунків, має субрахунки:

- 791 «Результат операційної діяльності»;
- 792 «Результат фінансових операцій»;
- 793 «Результат іншої діяльності».

Сальдо рахунку при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Загальна схема рахунку 79 «Фінансові результати» представлена на рис. 1.4.

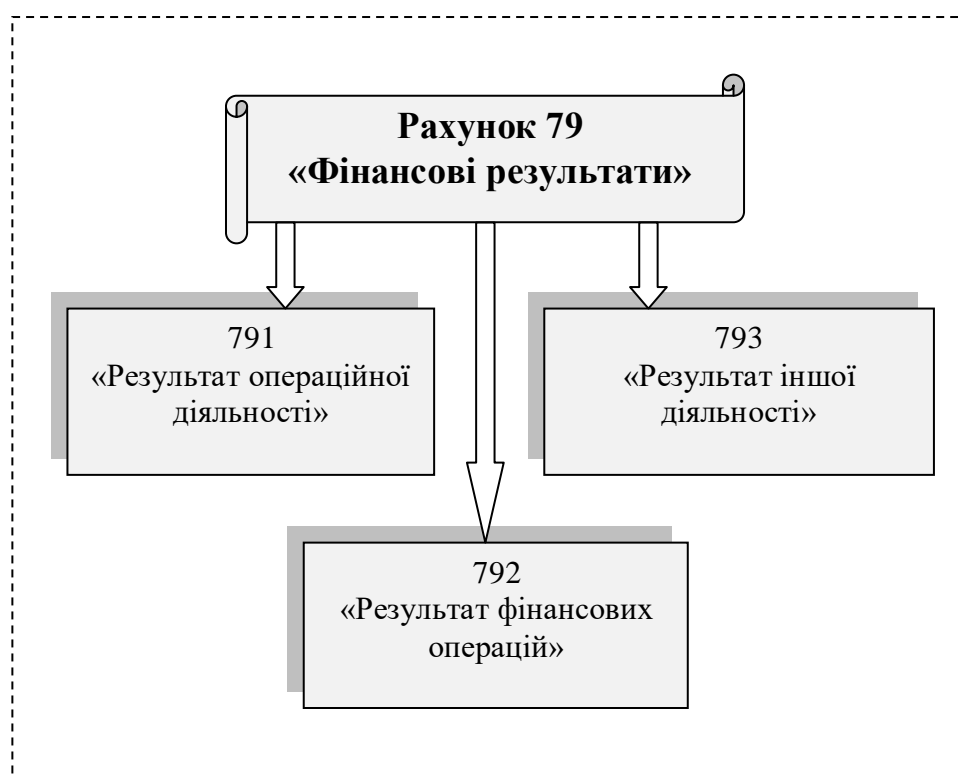

Рис. 1.4. Загальна схема рахунку 79 «Фінансові результати»

Бухгалтерський облік фінансових результатів ведеться щодо результатів від кожного виду діяльності, для яких відкривається відповідний субрахунок.

Таким чином, фінансові результати визначаються за кожним видом діяльності по закінченню звітного періоду (місяця чи календарного року). При визначенні кінцевого фінансового результату необхідно закрити рахунок 98 «Податки на прибуток». Оскільки податок на прибуток визначається загальною сумою і не підрозділяється за видами діяльності, то витрати з

податку на прибуток списуються на окремий субрахунок рахунка 79 «Фінансові результати».

Аналітичний облік фінансових результатів ведеться за їх характером, видами продукції, товарів, робіт, послуг та іншими напрямками, визначеними підприємством самостійно.

Первинними документами при відображенні накопичення фінансових результатів різних видів діяльності та віднесення до складу нерозподіленого прибутку (збитку) є довідки та розрахунки бухгалтерії.

Документування операцій, пов'язаних з визначенням фінансових результатів господарювання базується на фіксуванні отриманого доходу та здійснених витрат відповідного звітного періоду.

Таким чином, первинними документами з обліку доходів підприємства відносяться:

- договори купівлі-продажу,
- рахунки-фактури, накладні;
- товарно-транспортні накладні;
- акти виконаних робіт (наданих послуг);
- прибуткові та видаткові касові ордери; виписки банку; платіжні доручення;
- акти інвентаризації; акти переоцінки;
- розрахунки бухгалтерії, тощо.

Необхідно зауважити, що своєчасне документування операцій з отримання доходів та понесення витрат та їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку дає можливість сформулювати фінансові результати за відповідні періоди за виконати вимоги чинного законодавства щодо формування фінансової та податкової звітності суб'єкта господарювання та сплати необхідні податки та обов'язкові платежі у визначені строки.

Висновки до першого розділу

Фінансові результати господарювання підприємства є не тільки індикатор діяльності відповідних суб'єктів, але й підкреслюють рівень розвитку сучасного підприємства, що дає можливість зосередитись на факторах впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

В свою чергу, фінансові результати – це якісна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства, яка загалом характеризує результат економічних відносин підприємства та, зокрема, відображає значущість і сталість розвитку підприємства (з погляду отриманого доходу).

Систематизація фінансових результатів господарювання здійснюється за допомогою окремих ознак, що дає можливість групувати отримані результати, враховуючи аналітичні функції та вимоги чинного законодавства.

Для визначення фінансового результату діяльності підприємства за звітний період необхідно порівняти доходи звітного періоду і витрати, понесені для одержання цих доходів.

Загальні аспекти щодо визначення фінансових результатів шляхом співставлення доходів та витрат закріплені у основних нормативних документах, а саме: НП(С)БО 1, П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 17 «Податок на прибуток», а також у Плані рахунків та Інструкції по його застосуванню, яким передбачено порядок здійснення обліку фінансового результату суб'єкта господарювання.

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» для формування інформації про фінансові результати підприємства за окремий період використовується форма-2 «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)», що містить дані про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід суб'єкта господарювання [5].

Узагальнення інформації про фінансові результати господарювання від всіх видів діяльності Планом рахунків передбачено рахунок 79 «Фінансові результати».

Первинними документами при відображенні накопичення фінансових результатів різних видів діяльності та віднесення до складу нерозподіленого прибутку (збитку) є довідки та розрахунки бухгалтерії.

2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»

2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства

Фінансово-економічний аналіз діяльності розгорнуто на прикладі ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ», основні відомості про підприємство відображені в таблиці.

Основні відомості про підприємство:

Повна назва компанії	Приватне Акціонерне Товариство «Весело-кутський комбінат хлібопродуктів»
Скорочена назва компанії	ПрАТ «Весело-кутський КХП»
Код ЄДРПОУ	00955294
Організаційно-правова форма емітента	Акціонерне товариство
Дата реєстрації	29.12.1997 (25 років)
Місце реєстрації	67121 Україна, Одеська область, Роздільнянський район, село Новоборисівка, вулиці Центральна, будинок 2 Телефон +38(048)277-71-62
Уповноважена особа	керівник - Онісін Леонід Іванович (21.11.2014)
Розмір статутного капіталу	7000 тис.грн.
Засновниками є	Акціонери, фізичні та юридичні особи, резиденти України.
Основні види діяльності	01.63 - Після урожайна діяльність 52.10 – Складське господарство 52.29 – Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту

В основний вид діяльності підприємства включають:

- Приймання сільськогосподарської продукції таких як зернові культури, кукурудзи, сої та соняшника.
- Підготовка сільськогосподарських культур до первісної реалізації, тобто очищення, сушіння, сортування, дезінфікування;
- Зберігання сільськогосподарських культур
- Навантаження сільськогосподарських культур на автомобільні транспорти, на залізнично-транспортні вагони;
- Зважування залізничного вагону з сільськогосподарськими культурами
- Маневрові роботи тепловозів.

ПрАТ «Весло-кутський комбінат хлібопродуктів» надає послуги зберігання та складської обробки зернових культур, починаючи з 1973 року.

Перевагами перед конкурентами підприємства є:

- 1) Підприємство має власну залізничну гілку, що означає:
 - Підприємство може здійснювати приймання та відвантаження залізничним транспортом;
 - Має змогу розміщувати на території підприємства вагони приватного парку;
 - Здійснюють маршрутні відвантаження залізничних вагонів – два маршрути за добу;
 - Швидко приймають залізничні вагони – 60 вагонів за добу.
- 2) Мають 5 діючих автопідйомника, завдяки чому є можливість приймати до 200 автомашин за добу та приймати кілька культур одночасно.
- 3) В складах, силосного та звичайного типу, одночасно зберігається до 115000 тон зернових культур.
- 4) Мають достатню кількість зерносушарок, які дають змогу одночасно швидко сушити та сушити кілька культур.
- 5) Співпрацюють з портовими зерновими терміналами і, при потребі, надають послуги експедитора зерна в будь-який портовий термінал України.
- 6) Сертифікована лабораторія комбінату контролює якість та нормативні показники зерна під час приймання, зберігання, сушіння та відвантаження.
- 7) Надають клієнтам комбінату складські квитанції на зерно, які є підтвердженням якості та кількості прийнятої продукції. Складські квитанції зареєстровані в базі даних ДП «Державні реєстри України» і слугують гарантованим захистом від шахраїв.

2.2. Фінансовий аналіз діяльності підприємства

Загальний аналіз фінансового стану підприємства

Загальний аналіз фінансового стану підприємства здійснюють за допомогою даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Аналіз динаміки валюти балансу підприємства здійснюється на підставі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою таблиці 5.

Таблиця 2.1 – Аналіз динаміки валюти балансу

Показники	На початок року	На кінець року	% зміни
Валюта балансу, тис.грн.:	31335	24376	-22,21
- попереднього року			
- звітнього року	24376	26848	10,14

З таблиці 2.1 видно, що на кінець попереднього року порівняно з початком валюта балансу зменшилась на 22,21%, що свідчить про скорочення підприємством його діяльності та попередньо характеризується як негативно, а на кінець звітнього року порівняно з початком валюта балансу збільшилась на 10,14%, що свідчить про незначне розширення підприємством його діяльності та попередньо характеризується позитивно, для більш точного визначення та характеристики змін або динаміки валюти балансу необхідно здійснити її поглиблений аналіз на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою таблиці 6.

Таблиця 2.2 – Поглиблений аналіз динаміки валюти балансу

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Коефіцієнт зміни
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	4510	29942	6,64
2. Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн.	8	138	17,25

Продовження таблиці 2.2

3. Валюта балансу, тис.грн.: - на початок року - на кінець року	31335	24376	0,78
	24376	26848	1,10
4. Середнє річне значення валюти балансу*, тис.грн	27856	25612	0,92

* Розраховується за допомогою середньої арифметичної за період, що аналізується.

З таблиці 2.2 видно, що в звітному році порівняно з попереднім відбулось зменшення середнього річного значення валюти балансу в 0,92 разів, що супроводжувалось збільшення чистого доходу від реалізації продукції в 6,64 разів та збільшення фінансового результату до оподаткування в 17,38 разів, що свідчить про позитивні зміни в динаміці валюти балансу.

Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства здійснюють за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою аналітичної таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства*

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього активів, тис. грн.	1300	24376	26848	2472	10,14
1. Необоротні активи, тис. грн.	1095	13597	15519	1922	14,14
- в % до активів		55,78	57,80	2,02	X
2. Оборотні активи, тис. грн.	1195	10779	11329	550	5,10
- в % до активів		44,22	42,20	-2,02	X
2.1. Запаси, тис. грн.	1100, 1110	2580	528	-2052	-79,53
- в % до активів		10,58	1,97	-8,61	X
2.2. Кошти в розрахунках, тис. грн.	1120÷1155	8189	5943	-2246	-27,43
- в % до активів		33,59	22,14	-11,45	X
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	1160, 1165	10	4858	4848	в484,8р
- в % до активів		0,05	18,09	18,04	X
2.4. Інші оборотні активи, тис. грн.	1170, 1190	-	-	-	-
- в % до активів		-	-	-	X
у тому числі витрати майбутніх періодів **, тис. грн.	1170	-	-	-	-
- в % до активів		-	-	-	X
3. Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття, тис.грн.	1200	-	-	-	-
- в % до активів		-	-	-	X

З таблиці 2.3. видно, що активи підприємства на кінець року порівняно з початком збільшився на 2472 тис.грн., або на 10,14%, це відбулось за рахунок не-

оборотних активів на 1922 тис.грн., або на 14,14% і оборотних активів на 550 тис.грн., або на 5,1%. В структурі активів на початок звітного року найбільшу питому вагу займали необоротні активи – 55,78%, питома вага оборотних активів склала 44,22%. На кінець звітного року відбулись наступні зміни в структурі активів підприємства збільшилась питома вага необоротних активів та відповідна зменшилась частка необоротних активів на 2,02%п.

Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою таблиці 2.4..

Таблиця 2.4 – Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни оборотних активів
Оборотні активи всього, тис. грн., в тому числі:	1195	10779	11329	100,00	100,00	550	X	5,10	100,00
– запаси	1100, 1110	2580	528	23,94	4,66	-2052	-19,28	-79,53	-373,09
– дебіторська заборгованість	1120÷1155	8189	5943	75,97	52,46	-2246	-23,51	-27,43	-408,36
– грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	1160, 1165	10	4858	0,09	42,88	4848	42,79	В 484,8 разів	881,45
– інші оборотні активи	1170, 1190	-	-	-	-	-	-	-	-

З таблиці 2.5 видно, що на кінець звітного року порівняно з початком року оборотні активи підприємства збільшився на 550 тис.грн., або на 5,1% це відбулось за рахунок збільшення грошових коштів та поточних фінансових інвестицій на 4848 тис.грн., або в 484,4 разів, також відбулось зменшення дебіторської забор-

гованості на 2246 тис. грн., або на 27,43%, та запасів на 2052 тис.грн., або на 79,53%. В структурі активів на початку звітнього року найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість – 75,97%, частка запасів склала 23,94%, та частка грошових коштів складала 0,09%. На кінець звітнього року відбулись наступні зміни в структурі питомої ваги: збільшилась питома вага грошових коштів та поточних фінансових інвестицій на 42,79%п., також відбулось зменшення питомої ваги запасів на 19,28%п., та дебіторської заборгованості на 23,51%п.

Аналіз структури розміщення оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства за сферами розміщення його окремих елементів здійснюється за на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Аналіз структури розміщення оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємств

Показники	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	абс.	%	за структурою
1. Сфера виробництва в тому числі:	2580	23,94	528	4,66	-2052	-79,53	-19,28
– виробничі запаси*	2580	23,94	528	4,66	-2053	-79,53	-19,28
– незавершене виробництво*	-	-	-	-	-	-	-
– поточні біологічні активи	-	-	-	-	-	-	-
– витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-
2. Сфера обігу в тому числі:	8199	76,06	10801	95,34	2602	31,73	19,28
– готова продукція*	-	-	-	-	-	-	-
– грошові кошти	10	0,06	4858	42,88	4848	В 484,8 рази	42,79
– дебіторська заборгованість	8189	75,97	5943	52,46	-2246	-27,43	-23,51
– товари*	-	-	-	-	-	-	-
– інші**	-	-	-	-	-	-	-
Всього оборотний капітал	10779	100	11329	100	550	5,1	–

* Форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності», розділ VIII «Запаси».

** В склад інших оборотних активів необхідно включити вартість розділу «Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття».

З таблиці 2.5 видно, що весь оборотний капітал підприємства або величина оборотного капіталу підприємства збільшився на 550 тис.грн., або в 5,1%, це відбулось за рахунок зменшення капіталу у сфері виробництва на 2052 тис.грн., або на 79,53% також відбулось збільшення капіталу розміщений у сфері обігу на 2602 тис.грн., або на 31,73%, в структурі оборотного капіталу попереднього року найбільшу питому вагу займає капітал розміщений у сфері обігу на 76,06%, частка капіталу, о розміщений у сфері виробництва складає 23,94%, у звітному році відбулись наступні зміни в структурі оборотного капіталу збільшується питома вага капіталу що розміщений у сфері обігу та відповідно зменшились питома вага капіталу що розміщений у сфері виробництва на 19,28%п.

Аналіз використання оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства та його окремих елементів здійснюється на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Аналіз використання оборотних коштів

Показники	Код рядка (алгоритм розрахунку)	Поперед- ній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	Ф № 2 р. 2000	4510	29942	25432	В 5,64 рази
2. Середньорічні залишки оборотних коштів, * тис. грн., в т.ч.	Ф № 1 р. 1195	12554,5	11054	-1501	-11,95
2.1. Запаси*	Ф № 1 р.1100,1110	2734	1554	-1180	-43,16
2.2. Кошти в розрахунках*	Ф № 1 р.1125÷1155	8818	7066	-1752	-19,87
2.3. Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції*	Ф № 1 р.1160, 1165	1002,5	2434	1432	142,79
2.4. Інші оборотні активи*	Ф № 1 р.1170, 1190	-	-	-	-
3. Кількість днів в періоді	х	360	360	-	-
4. Одноденна виручка, тис. грн..	р. 1 : р. 3	12,53	83,17	70,64	в5,64 р

Продовження таблиці 2.6

5. Потреба в оборотних коштах одного дня, тис. грн.	р. 2 : р. 3	34,87	30,71	-4,16	-11,93
6. Кредиторська заборгованість, тис. грн.	Ф № 1 р.1615	8900	7263	-1637	-18,39
7. Коефіцієнт оборотності	р.1 : р.2	0,36	2,71	2,35	В 6,54 рази
8. Коефіцієнт завантаженості	р.2 : р. 1	2,78	0,37	-2,41	-86,69
9. Тривалість 1 обороту, днів, в т.ч.	р.3 : р.7 або р.2 : р.4	1001,96	132,9	-869,06	-86,74
9.1. В запасах	р.2.1 : р.4	218,2	18,68	-199,55	-91,44
9.2. В коштах в розрахунках	р.2.2 : р.4	703,75	84,96	-618,79	87,93
9.3. В грошових коштах	р.2.3 : р.4	80,01	29,26	-50,75	-63,43
9.4. В інших оборотних коштах	р.2.4 : р.4	-	-	-	-
10. Економія (надлишок) оборотних коштах, тис. грн.	абс. відхилення по р.9 · р.5 за звітний рік	x	-26688,83	x	x
11. Кредиторська заборгованість, враховуючи економію (надлишок) оборотних коштах при умові роботи заводу на рівні попереднього року, тис. грн.	р.10 ± р.6 за звітний рік	x	-19425,83	x	x

* Розраховується за допомогою середньої арифметичної за період, що аналізується.

Розрахунки наведені в таблиці 2.6 свідчать що ефективність використання оборотних коштів підприємства в звітному році порівняно з попереднім поліпшились, про що свідчить збільшення коефіцієнта оборотності на 2,35 обороти, зменшення коефіцієнту завантаженості на 2,41 обороти, та зменшення тривалості одного обороту оборотних коштів на 869,06 днів (за рахунок збільшення часу перебування коштів в розрахунках на 618,79 днів, в запасах на 199,52 днів, в грошових коштах на 50,75 днів). Якщо оборотні кошти використовувались би на рівні попереднього року то кредиторська заборгованість складала 19425,83 тис.грн.

Аналіз складу, структури та динаміки дебіторської заборгованості підприємства здійснюється підставі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз складу, структури та динаміки дебіторської заборгованості

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни дебіторської заборгованості
Дебіторська заборгованість всього, в тому числі:	1125÷1155	8189	5943	100	100	-2246	x	-27,43	100
1.1. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги*	1120, 1125	5493	360	67,08	6,05	-5133	-61,03	-93,45	228,54
1.2. Дебіторська заборгованість за розрахунками **: <ul style="list-style-type: none"> – за виданими авансами – з бюджетом, – в тому числі з податку на прибуток – з нарахованих доходів – із внутрішніх розрахунків 	1130÷1145	2674	1318	32,65	22,18	-1356	-10,47	-50,71	60,37
	1130	-	-	-	-	-	-	-	-
	1135	2674	1318	32,65	22,18	-13,56	-10,47	-50,71	60,37
	1136	-	-	-	-	-	-	-	-
	1140	-	-	-	-	-	-	-	-
	1145	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	22	4265	0,27	71,76	4243	71,49	В 192,86 разів	-188,91

* якщо у формі №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» міститься додаткова стаття «Векселі отримані», її необхідно додати до п.1.1 таблиці 11.

** якщо у формі №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» інформація про вартість дебіторської заборгованості за розрахунками наводиться ще й у додаткових статтях, їх необхідно додати до п.1.2 табл.11.

З таблиці 2.7 видно, що на кінець звітного року порівняно з початком року дебіторська заборгованість зменшилась на 2246 тис.грн., або на 27,43%, це відбулось за рахунок дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 5133 тис.грн., або на 93,45%, дебіторська заборгованість за розрахунками на 1356 тис.грн., або на 50,71%, також відбулось збільшення іншої дебіторської заборго-

ваності на 4243 тис.грн., або в 192,86 разів. В структурі дебіторської заборгованості на початок звітнього року, найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, та складає 67,08%, частка дебіторської заборгованості за розрахунками складає 32,65%, та іншої поточної заборгованості складає 0,27%. На кінець звітнього року відбулись таку зміни в структурі збільшення питомої ваги іншої дебіторської заборгованості на 71,49%п., також відбулось зменшення питомої ваги дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 61,02%п., і дебіторської заборгованості за розрахунками на 10,47%п.

Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за строками непогашення здійснюється за даними форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою таблиці 2.8.

Таблиця 2.8– Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за строками непогашення

Показники		Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		Інша поточна дебіторська заборгованість		Відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	абс.	%
Попередній рік	Всього, в тому числі:	5493	100,00	22	100,00	x	x
	– до 12 місяців	5493	100,00	22	100,00	x	x
	– від 12 до 18 місяців	-	-	-	-	x	x
	– від 18 до 36 місяців	-	-	-	-	x	x
Звітний рік	Всього, в тому числі:	360	100,00	4265	100,00	-5133	4243
	– до 12 місяців	360	100,00	4265	100,00	-5133	4243
	– від 12 до 18 місяців	-	-	-	-	-	-
	– від 18 до 36 місяців	-	-	-	-	-	-

З таблиці 2.8 видно, що дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги зменшилась на 5133 тис. грн., та як в попередньому так і в звітному році 100% погашається в найкоротший термін – до 12 місяців. Також інша поточна дебіторська заборгованість збільшується на 4243 тис.грн., як в попередньому так і в

звітному погашається в найкоротший термін – до 12 місяців. Ці зміни є позитивними в діяльності підприємства.

Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства*

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього джерел формування активів, тис. грн.	1900	24376	26848	2472	10,14
1. Власний капітал, тис. грн. – в % до усіх джерел	1495	4805	11619	6814	141,81
		19,71	43,28	23,57	x
1.1. Наявність власних оборотних коштів, тис. грн. – в % до усіх джерел	1495 – 1095 або 1495 + 1595 – 1095	-8792	-3900	4892	-55,64
		-36,07	-14,53	21,54	X
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1595	-	-	-	-
		-	-	-	X
2.1. Довгострокові зобов'язання, тис. грн. – в % до усіх джерел	1500÷1515	-	-	-	-
		-	-	-	X
2.2. Довгострокові забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1520, 1525	-	-	-	-
		-	-	-	X
3. Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1695	19571	15229	-4342	-22,19
		80,29	56,72	-23,57	X
3.1. Короткострокові зобов'язання, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600, 1610	3352	-	-3352	-100
		13,75	-	-13,75	X
–в тому числі короткострокові кредити банків, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600	3352	-	-3352	-100
		13,75	-	-13,75	X
3.2. Кредиторська заборгованість, тис. грн. – в % до усіх джерел	1605, 1615÷1645	9055	7667	-1388	-15,33
		37,15	28,56	-8,59	X
3.3. Поточні забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1660	-	-	-	-
		-	-	-	X
3.4. Інші поточні зобов'язання – в % до усіх джерел	1665,1690	7164	7562	398	5,56
		29,39	28,17	-1,22	X

4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття, тис.грн. – в % до усіх джерел	1700	-	-	-	-
		-	-	-	X

* якщо у формі №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» інформація про вартість джерел формування активів підприємства наводиться ще й у додаткових статтях, їх необхідно додати у склад відповідних показників табл.13 .

З таблиці 2.9 видно, що в звітному році порівняно з попереднім джерела формування активів підприємства збільшились на 2472 тис.грн., або на 10.14%. Це відбулось за рахунок збільшення власного капіталу на 6814 тис.грн., або на 141,81%; також відбулось зменшення поточних зобов'язань на 4342 тис.грн., або на 22,19%. В структурі джерел формування активів підприємства в попередньому році найбільшу питому вагу займає поточні зобов'язання і забезпечення – 80,29%, частка власного капіталу складає 19,71%. В звітному році відбулись такі зміни в структурі джерел формування активів підприємства: збільшилась питома вага власного капіталу та відповідно зменшилась питома вага зобов'язань та забезпечень на 23,57%.

Аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою таблиці 2.10.

Таблиця 14 – Аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Власний капітал всього, тис. грн., в тому числі:	1495	4805	11619	6814	141,81
1. Зареєстрований (пайовий) капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1400	7000	13700	6700	95,71
		145,68	117,91	-27,77	X
2. Внески до незареєстрованого капіталу, тис.грн. – в % до власного капіталу	1401	-	-	-	-
		-	-	-	X
3. Капітал у дооцінках, тис. грн. – в % до власного капіталу	1405	-	-	-	-
		-	-	-	X
4. Додатковий капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1410	4262	4262	0	-
		88,7	36,68	-52,02	X
5. Резервний капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1415	-	-	-	-
		-	-	-	X
6. Нерозподілений прибуток	1420	-6457	-6343	114	-1,77

(непокритий збиток), тис. грн. – в % до власного капіталу		-134,38	-54,59	79,79	X
7. Неоплачений капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1425	-	-	-	-
		-	-	-	X
8. Вилучений капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1430	-	-	-	-
		-	-	-	X

З таблиці 2.10 видно, що власний капітал підприємства в звітному році, порівняно з попереднім збільшився на 6814 тис.грн., або на 141,81%. Це відбулось за рахунок збільшення зареєстрованого капіталу на 6700 тис.грн., або на 95,71%, та зменшення непокритого збитку на 114 тис.грн., на 1,77%. В структурі власного капіталу підприємства в попередньому році найбільшу питому вагу займає зареєстрований капітал та складає 145,68%, додатковий капітал складає 88,70%, та частка непокритого збитку складає 134,38%. В звітному році найбільшу питому вагу займає зареєстрований капітал та складає 117,91%, питома вага додаткового капіталу складає 36,68%, та частка непокритого збитку складає 54,59%.

Аналіз динаміки рентабельності капіталу підприємства здійснюється за даними форм № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за два роки за допомогою таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 – Аналіз рентабельності капіталу підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
1. Чистий прибуток (збиток) підприємства, тис. грн.	Ф № 2 р. 2350 (2355)	7	113	106
2. Середня річна сума капіталу підприємства, тис. грн.*, в тому числі:	Ф № 1 р. 1300	27855,5	25612	-2243,5
– основного капіталу*	Ф № 1, р. 1095	15301	14558	-743
– оборотного капіталу*	Ф № 1 р.1195	12554,5	11054	-1500,5
в тому числі – власного оборотного капіталу*	Ф № 1 р.1495-р.1095	-10499,5	-6346	4153,5
3. Рентабельність капіталу, %		0,03	0,44	0,41
4. Рентабельність основного капіталу, %		0,05	0,78	0,73
5. Рентабельність оборотного капіталу, %		0,06	1,02	0,96
6. Рентабельність власного оборотного капіталу, %		-	-	-

* Розраховується за допомогою середньої арифметичної за період, що аналізується.

Розрахунки наведені в таблиці 2.11 показують, що показники рентабельності підприємства в звітному році порівняно з попереднім роком збільшились на 0,41%, що позитивно характеризує діяльність підприємства. Показники рентабельності підприємства в звітному році порівняно з попереднім роком збільшились:

- 1) Всього капіталу на 0,41%п., за рахунок збільшення чистого прибутку на 106 тис.грн., та зменшення середньорічної суми капіталу на 2243,5 тис.грн.
- 2) Основного капіталу на 0,73%п., за рахунок збільшення чистого прибутку на 106 тис.грн., та зменшення основного капіталу на 743 тис.грн.
- 3) Оборотного капіталу на 0,96%п., за рахунок збільшення чистого прибутку на 106 тис.грн., та зменшення оборотного капіталу на 1500,5 тис.грн.

Впродовж двох років підприємство не мало власного оборотного капіталу, нестача якого зменшується у звітному році на 4153,5 тис.грн.

Аналіз складу, структури та динаміки кредиторської заборгованості підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою таблиці 2.12.

Таблиця 2.12 – Аналіз складу, структури та динаміки кредиторської заборгованості

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни кредиторської заборгованості
Кредиторська заборгованість всього, в тому числі:	1605÷ 1645, 1690	19571	15229	100	100	-4342	x	-22,19	100
1.1. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги*	1605 1615	8900	7263	45,48	47,69	-1637	2,21	-18,39	37,70

1.2. Кредиторська заборгованість за розрахунками**:	1600 1610 1620÷ 1645	3507	404	17,92	2,65	-3103	-15,27	-88,48	71,46
Короткострокові кредити банків	1600	3352	-	17,13	-	-3352	-17,13	-100	77,20
– за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-	-	-	-	-	-	-
– з бюджетом,	1620	9	71	0,05	0,47	62	0,42	688,89	-1,43
– у т.ч. з податку на прибуток	1621	-	-	-	-	-	-	-	-
– зі страхування	1625	22	58	0,11	0,38	36	0,27	163,64	-0,83
– з оплати праці	1630	124	275	0,63	1,81	151	1,18	121,77	-3,48
– за одержаними авансами	1635	-	-	-	-	-	-	-	-
– за розрахунками з учасниками	1640	-	-	-	-	-	-	-	-
– із внутрішніх розрахунків	1645	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Інші поточні зобов'язання	1690	7164	7562	36,61	49,66	398	13,05	5,56	-9,16

* якщо у формі №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» міститься додаткова стаття «Векселі видані», її необхідно додати у п.1.1 табл. 16.

** якщо у формі №1 «Баланс» інформація про вартість кредиторської заборгованості за розрахунками наводиться ще й у додаткових статтях, їх необхідно додати у п.1.2 таблиці 16.

З таблиці 2.12 видно, що кредиторська заборгованість на кінець звітного року порівняно з початком зменшилась на 4342 тис.грн., або на 22,19%. Це відбулось за рахунок зменшення кредиторської заборгованості за розрахунками на 3103 тис.грн., або на 88,48%, кредиторська заборгованість за товари роботи послуги на 1637 тис.грн., або на 18,39%, також відбулось збільшення інших поточних зобов'язань на 398 тис.грн., або на 5,56%. В структурі кредиторської заборгованості на початок звітного року найбільшу питому вагу займала кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та складає 45,48%, частка питомої ваги інших поточних зобов'язань складає 36,61%, частка кредиторської заборгованості за розрахунками склала 19,92%. На кінець звітного року відбулось збільшення питомої ваги інших поточних зобов'язань 13,05%п., кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 2,21%п., та відповідно зменшилась кредиторська заборгованість за розрахунками на 15,27%п.

Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства можна виконати за на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою таблиці 2.13.

Таблиця 2.13 – Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства

Показники	Дебіторська заборгованість, тис. грн.	Кредиторська заборгованість, тис. грн.	Перевищення заборгованості	
			дебіторської	кредиторської
1. Заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	360	7263	-	6903
2. За розрахунками*:	1318	404	-	-
- за довгостроковими зобов'язаннями	-	-	-	-
- з бюджетом,	1318	71	1247	-
- у т.ч. з податку на прибуток	-	-	-	-
- за виданими (одержаними) авансами	-	-	-	-
- за розрахунками з нарахованих доходів	-	-	-	-
- із внутрішніх розрахунків	-	-	-	-
- зі страхування	-	58	-	58
- з оплати праці	-	275	-	275
- за розрахунками з учасниками	-	-	-	-
- із внутрішніх розрахунків	-	-	-	-
3. Інші види заборгованості	4265	7562	-	3297
Всього	5943	15229	1247	10533

* якщо у формі №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» інформація про вартість дебіторської та кредиторської заборгованості за розрахунками наводиться ще й у додаткових статтях, їх необхідно додати у п. 2 табл. 17.

З таблиці 2.13 видно, що на кінець звітного року сталося перевищення кредиторської заборгованості на 10533 тис.грн. Це відбулось за рахунок перевищення дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом на 1247 тис.грн., та перевищення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 6903 тис.грн., заборгованості за розрахунками на 333 тис.грн., на інші види заборгованості на 3297 тис.грн.

Аналіз фінансової стійкості підприємства

Аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства здійснюють за допомогою даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».

Аналіз фінансової стійкості підприємства за узагальнюючими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою таблиці 2.14.

Таблиця 2.14 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за узагальнюючими показниками

Показники	Сума, тис.грн.		
	на початок попереднього року	на кінець попереднього року	на кінець звітного року
1. Власний капітал (1495)	4798	4805	11619
2. Необоротні активи (1095)	17005	13597	15519
3. Наявність власних оборотних коштів (1495-1095)	-12207	-8792	-3900
4. Короткострокові кредити банків (1600)	3630	3352	-
5. Загальна величина джерел формування запасів (ряд. 3 + ряд. 4)	-8577	-5440	-3900
6. Запаси (1100)	2888	2580	528
7. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів (ряд. 3 – ряд. 6)	-15095	-11372	-4428
8. Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини джерел формування запасів (ряд. 5 – ряд. 6)	-11465	-8020	-4428
9. Джерела, що послаблюють фінансову напругу (р. 1615)	10091	8900	7263
10. Тип фінансової ситуації на підприємстві	кризова	не стійка	не стійка

З таблиці 2.14 видно, що впродовж двох років підприємство не мало власного оборотного капіталу та було вимушено використовувати джерела які послаблюють фінансову напругу, тому на початок попереднього року фінансовий стан є кризовим; на кінець попереднього року ситуація покращилась, вона стала не стійкою; на кінець звітного року ситуація залишилась не стійкою. Розрахунки дозволяють зробити висновок про фінансову не стійкість підприємства на ринку.

Відповідно до забезпеченості запасів, згаданими варіантами фінансування, розрізняють чотири типи фінансової стійкості:

1. *Абсолютна стійкість* – цей тип фінансової ситуації зустрічається не часто та вказує, що для забезпечення запасів достатньо власного оборотного капіталу, платоспроможність підприємства гарантовано:

$$\text{Запаси} < \text{(Власний оборотний капітал)} + \text{Короткострокові кредити банків}$$

2. *Нормальна стійкість* – для забезпечення запасів залучають власний (постійний) капітал та короткострокові кредити та позики, платоспроможність гарантована:

$$\text{Запаси} = \text{(Власний оборотний капітал)} + \text{Короткострокові кредити банків}$$

3. *Нестійкий, передкризовий (критичний) фінансовий стан* – для забезпечення запасів крім власного оборотного капіталу та короткострокових кредитів і позик залучають джерела, які послаблюють фінансову напругу (наприклад, кредиторську заборгованість), платоспроможність порушено, але є можливість її відновити за рахунок скорочення дебіторської заборгованості, прискорення оборотності запасів:

$$\text{Запаси} \leq \text{(Власний оборотний капітал)} + \text{Короткострокові кредити банків} + \text{Джерела, які послаблюють фінансову напругу: кредиторська заборгованість}$$

4. *Кризовий фінансовий стан* – для забезпечення запасів, не вистачає зазначених джерел їх фінансування, підприємству загрожує банкрутство, поновлення запасів відбувається за рахунок коштів, які сформувалися за рахунок уповільнення оборотності кредиторської заборгованості.

$$\text{Запаси} > \text{(Власний оборотний капітал)} + \text{Короткострокові кредити банків} + \text{Джерела, які послаблюють фінансову напругу: кредиторська заборгованість}$$

Аналіз фінансовій стійкості підприємства за частковими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою таблиці 2.15.

Таблиця 2.15 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за частковими показниками

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	На початок попереднього року	На кінець попереднього року	На кінець звітнього року	Нормативне значення
1. Коефіцієнт автономії (К _{авт})	1495	0,153	0,197	0,433	більше 0,5
	1900				
2. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів (К _ф)	1595+1695+ +1700	5,531	4,073	1,311	менше 1,0
	1495				
3. Наявність власних оборотних коштів (ОК _{вл})	1495 – 1095 або 1495 + 1595 – 1095	-12207	-8792	-3900	збільшення
4. Коефіцієнт маневрності власного капіталу (К _{ман})	1495 – 1095	-2,544	-1,830	-0,366	0,4...0,6
	1495				
5. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами (К _з)	1495 – 1095	-0,852	-0,816	-0,344	0,1
	1195+1200				

Як видно з таблиці 19 значення часткових показників фінансової стійкості не відповідає нормі. Так, значення коефіцієнту автономії в попередньому році був нижче норми, на кінець звітнього року ближче до норми, це обумовлено відсутністю власного капіталу підприємства, що свідчить про не стабільність та його фінансову залежність від зовнішніх кредиторів. Коефіцієнт співвідношення залучених коштів та власних коштів знаходяться не в межах норми та показує, що підприємство на початок попереднього року на 1 грн. власного капіталу залучало 5,53грн. залучених коштів; а в звітному році коефіцієнт знаходиться ближче до норми та показує, що підприємство на кінець звітнього року на 1грн. власного капіталу залучало 1,31грн. залучених коштів. Підприємство не має власних оборотних коштів впродовж двох років, від'ємна величина яких зменшується на кінець

звітнього року. Коефіцієнт маневреності власного капіталу знаходиться не в межах норми, та свідчить про ускладнення маневреності власного капіталу. Значення коефіцієнту забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами не відповідає нормативному значенню, що обумовлено відсутністю власного оборотного капіталу. Таким чином, аналіз показників фінансової стійкості підприємства дозволяє зробити висновок про неефективне вкладення грошових коштів в діяльність підприємства та фінансову нестабільність функціонування підприємства на ринку.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.

Аналіз ліквідності балансу здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» допомогою таблиці 2.16.

Таблиця 2.16 – Розрахунок абсолютних показників для аналізу ліквідності балансу звітнього року

Показники активу балансу	Сума, тис.грн.		Показники пасиву балансу	Сума, тис.грн.		Платіжний результат, тис.грн.	
	На початок року	На кінець року		На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року
A_1 – Найбільш ліквідні активи (1160+1165)	10	4858	P_1 – Найбільш термінові зобов. (1605+1615÷1660+1690+1700)	16219	15229	-16209	-10371
A_2 – Активи, які можна реалізувати швидко (1120÷1155+1190)	8189	5943	P_2 – Коротко-строкові пасиви (1600+1610)	3352	-	4837	5943
A_3 – Активи, які можна реалізувати повільно (1100+1110+1170)	2580	528	P_3 – Довгострокові пасиви (1500÷1520)	-	-	2580	528
A_4 – Активи, реалізація яких пов'язана з труднощами (1095)	13597	15519	P_4 – Постійні пасиви (1495+1665+1525+1526)	4805	11619	8792	3900
<i>Баланс</i>	24376	26848	<i>Баланс</i>	24376	26848	x	x

З таблиці 2.16 видно, що впродовж звітнього року баланс підприємства не є абсолютно ліквідним тому що виконуються не всі нерівності. Як на початок так і на кінець звітнього року виконуються наступні нерівності між групами активів та пасивів підприємства:

A1<П1,

A2>П2,

A3>П3,

A4<П4.

Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» (або таблиці) за допомогою таблиці 2.17.

Таблиця 2.17 – Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками

Коефіцієнти ліквідності підприємства	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Норма	Розрахункові значення			Відхилення
			На початок попереднього року	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	
а	б	в	1	2	3	3-2
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1195+1200	= 2,0	0,540	0,551	0,744	0,193
	1695					
2. Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	1195+1200- -1100-1110	1,0	0,431	0,419	0,709	0,290
	1695					
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1160+1165	> 0,2 [0,25.. 0,35]	0,075	0,001	0,319	0,318
	1695					

З таблиці 2.17 видно, що всі коефіцієнти ліквідності підприємства не знаходяться в межах нормативних значень, що свідчать про не спроможність підприємства погасити свої поточні зобов'язання, підприємству необхідно застосувати заходи до підвищення його ліквідності і платоспроможності інакше це призведе до його банкрутству.

Аналіз грошових потоків підприємства

Аналіз грошових потоків підприємства здійснюють за допомогою даних форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів» за допомогою таблиці 2.18.

Таблиця 2.18 – Аналіз динаміки грошових потоків підприємства

Показники	На початок попереднього року		На кінець попереднього року		Відхилення	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	абс.	%
1. Залишок коштів на початок року (3405)	2422	x	500	x	-1922	-79,36
2. Чистий рух грошових коштів від усіх видів діяльності (р. 3400), в тому числі:	-1922	100,0	6015	100,0	4093	X
2.1. Від операційної діяльності (3195)	-1922	100,0	2070	34,41	148	-7,70
2.2. Від фінансової діяльності (3295)	-	-	-	-	-	-
2.3. Від інвестиційної діяльності (3395)	-	-	3945	65,59	3945	-
* Вплив зміни валютних курсів (3410)	-	x	-	x	-	-
3. Залишок коштів на кінець року (1+-2)	500	x	6515	x	6015	1203

За даними таблиці 2.18 необхідно проаналізувати грошові потоки підприємства за видами діяльності в звітному році порівняно з попереднім, а також вплив зміни складових факторів на суму чистого руху грошових коштів від усіх видів діяльності.

З таблиці 2.18 видно що на кінець попереднього року порівняно з початком попереднього року чистий рух грошових коштів збільшився на 4093 тис.грн., що позитивно характеризує діяльність підприємства. Чистий рух грошових коштів від усіх видів діяльності як на початок попереднього року був сформований за рахунок витрат від оперативної діяльності, на кінець попереднього року був сформований за рахунок надходжень від операційної діяльності та інвестиційної діяльності.

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства здійснюють за допомогою даних форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Аналіз складу, динаміки та структури фінансових результатів діяльності підприємства проводиться на підставі даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою таблиці 2.19.

Таблиця 2.19 – Аналіз складу, динаміки та структури фінансових результатів діяльності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1. Фінансовий результат від реалізації продукції	2000-2050-2130-2150	-	-	2602	1885,51	2602	-
2. Фінансовий результат від іншої операційної діяльності	2120-2180	-	-	-781	-565,94	-781	-
3. Фінансовий результат від операційної діяльності	2190 (2195)	-	X	-	X	-	-
4. Фінансовий результат від інвестиційної та фінансової діяльності	2200 + 2220 – –2250 –2255	-	-	-	-	-	-
5. Фінансовий результат іншої діяльності	2240 – 2270	8	100,00	-1683	-1219,57	-1691	В -211,4 разів
6. Фінансовий результат до оподаткування	2290 (2295)	8	100,00	138	100,0	130	В 16,25 разів

З таблиці 2.19 видно, що фінансовий результат до оподаткування як в звітному так і в попередньому був прибутком, який збільшився на 130 тис.грн., або в 16,25 разів, це відбулось за рахунок збільшення фінансового результату від реалізації продукції на 2602 тис.грн. Негативний вплив здійснило зменшення фінансового результату від іншої операційної діяльності на 781 тис.грн., та фінансового результату іншої діяльності на 1691 тис.грн., або в 211,4 разів. В структурі фінансовий результат до оподаткування в попередньому році формувався за рахунок фінансового результату іншої діяльності, в звітному році формувався за рахунок прибутку від фінансового результату від реалізації продукції та збитку від фінансового результату іншої діяльності та фінансового результату від іншої операційної діяльності.

Аналіз формування та динаміки фінансового результату від основної операційної діяльності (реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)) проводиться на підставі даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою таблиці 2.20.

Таблиця 2.20 – Аналіз формування та динаміки фінансових результатів підприємства від основної операційної діяльності

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Попередній рік, тис. грн.	Звітний рік, тис. грн.	Відхилення	
				тис. грн.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4510	29942	25432	В 5,64 р
2. Собівартість реалізованої продукції	2050	4510	27340	22830	В 5,06 р
3. Адміністративні витрати	2130	-	-	-	-
4. Витрати на збут	2150	-	-	-	-
5. Фінансовий результат від основної операційної діяльності	2000-2050-2130-2150	-	2602	2602	-

З таблиці 2.20 видно, що фінансовий результат від основної операційної діяльності в звітному році порівняно з попереднім роком збільшився на 2602 тис.грн. Це відбулось за рахунок чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робі, послуг) більшими темпами (в 5,64 разів) ніж збільшення витрат що пов'язані з основної операційної діяльністю (собівартість реалізованої продукції в 5,06 разів).

Аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від іншої операційної діяльності проводиться даними форми №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою таблиці 2.21.

Таблиця 2.21 – Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від іншої операційної діяльності

Показники	Попередній рік				Звітний рік				Відхилення	
	доходи	витрати	Фінансовий результат		доходи	витрати	Фінансовий результат		абс.	%
			тис. грн.	%			тис. грн.	%		
1. Операційна оренда активів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Операційна курсова різниця	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Реалізація інших необоротних активів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Штрафи, пені, неустойки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Інші операційні доходи і витрати, в тому числі:	-	6261	-6261	100	-	781	-781	100	5480	-87,53
– відрахування до резерву сумнівних боргів	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-
– непродуктивні витрати і втрати	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Всього фінансовий результат від іншої операційної діяльності	-	6261	-6261	100	-	781	-781	100	5480	-87,53

З таблиці 2.21 видно що, фінансовий результат від іншої операційної діяльності як в попередньому так і в звітному був збитком, який зменшився на 5480 тис.грн., або на 87,53%, що позитивно характеризує діяльність підприємства. Це відбулось за рахунок зменшення збитку від інших операційних доходів і витрат. Фінансовий результат від іншої операційної діяльності як в попередньому так і в звітному формувався за рахунок збитку від інших операційних доходів і витрат.

Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від інвестиційної, фінансової та іншої діяльності проводиться даними форми

№2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форми №5 «Примітки до річної фінансової звітності»

В зв'язку з тим, що підприємство не здійснювало інвестиційну діяльність аналіз не проводиться.

Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від фінансової діяльності розраховується за допомогою таблиці 2.22.

Таблиця 2.22 – Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від фінансової діяльності

Показники	Попередній рік				Звітний рік				Відхилення	
	доходи	витрати	Фінансовий результат		доходи	витрати	Фінансовий результат		абс.	%
			тис. грн.	%			тис. грн.	%		
1. Дивіденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Проценти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Фінансова оренда активів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Інші фінансові доходи і витрати	9436	-9428	8	100	-	1683	-1683	100	-1691	В -211,4 разів
Всього фінансовий результат від фінансової діяльності	9436	-9428	8	100	-	1683	-1683	100	-1691	В -211,4 разів

З таблиці 26 видно, що фінансовий результат від фінансової діяльності в звітному році порівняно з попереднім зменшився на 1691 тис.грн., або в 211,4 разів, що негативно характеризує діяльність підприємства. Це відбулось за рахунок збитку від інших фінансових доходів і витрат. Фінансовий результат від фінансової діяльності як в попередньому так і в звітному формувався за рахунок інших фінансових доходів і витрат.

В зв'язку з тим, що підприємство не здійснювало іншу діяльність аналіз не проводиться.

Аналіз формування чистого прибутку підприємства проводиться на підставі даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою таблиці 2.23.

Таблиця 2.23 - Аналіз формування чистого прибутку

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн.	2290 (2295)	8	138	130	В 16,25 разів
2. Витрати (дохід) з податку на прибуток, тис.грн.	2300	1	25	24	В 24 рази
3. Чистий прибуток, тис.грн.	2290 (2295) -2300	7	113	106	В 15,14 разів

З таблиці 2.23 видно, що як в попередньому році так і в звітному році мало прибуток, величина якого збільшилась на 106 тис.грн., або в 15,14 разів. Це відбулось за рахунок прибутку до оподаткування на 130 тис.грн., або в 16,25 разів, та витрат з податку на прибуток на 24 тис.грн., або в 24 рази.

Аналіз рентабельності виробництва здійснюють за даними форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та № 2«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою таблиці 2.24.

Таблиця 2.24 - Аналіз рентабельності виробництва

Показники	Алгоритм розрахунку	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
1. Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн.	форма№2 р.2290 (2295)	8	138	130
2. Середня річна вартість основних засобів, тис.грн.	форма№1 р.1011*	42627	42548,5	-78,5
3. Середня річна вартість оборотних коштів, тис.грн.	форма№1 р.1195*	12554,5	11054	-1500,5
4. Загальна величина виробничих фондів підприємства, тис. грн..	р. 2 + р. 3	55181,5	53602,5	-1579
5. Рентабельність виробництва, %	р.1: р.4·100%	0,014	0,257	0,243

* Розраховується за допомогою середньої арифметичної за період, що аналізується.

За даними таблиці 2.24 необхідно визначити рівень рентабельності виробництва та оцінити його зміну в звітному році порівняно з попереднім.

За допомогою прийому ланцюгових підстановок виявити вплив на зміну рентабельності виробництва в звітному році порівняно з попереднім таких факторів, як:

- зміна прибутку від звичайної діяльності до оподаткування;

- зміна середньої річної вартості основних засобів за основним видом діяльності;

- зміна середньої річної вартості оборотних коштів.

$$R_{\text{попер}} = \frac{\text{ФР попер}}{\text{ОЗ попер}} + \text{ОбК попер} * 100 = \frac{8}{(42627 + 12554,5)} * 100 = 0,014\% \text{п.}$$

1. Вплив фінансового результату до оподаткування

$$\begin{aligned} \Delta R(\text{ФР}) &= (\text{ФРзвіт} / (\text{ОЗпопер} + \text{ОбКпопер}) * 100) - \\ &(\text{ФРпопер} / (\text{ОЗпопер} + \text{ОбКпопер}) * 100) = (138 / (42627 + 12554,5) * 100) - 0,014 = 0,25 - \\ &0,014 = 0,236\% \text{п.} \end{aligned}$$

2. Вплив середньої річної вартості основних засобів

$$\begin{aligned} \Delta R(\text{ОЗ}) &= (\text{ФРзвіт} / (\text{ОЗзвіт} + \text{ОбКпопер}) * 100) - (\text{ФРзвіт} / (\text{ОЗпопер} + \text{ОбКпопер}) \\ &* 100) = (138 / (42548,5 + 12554,5) * 100) - (138 / (42627 + 12554,5) * 100) = \\ &0,25 - 0,25 = 0\% \text{п.} \end{aligned}$$

3. Вплив середньої річної вартості оборотних коштів

$$\begin{aligned} \Delta R(\text{ОбК}) &= (\text{ФРзвіт} / (\text{ОЗзвіт} + \text{ОбКзвіт}) * 100) - (\text{ФРзвіт} / (\text{ОЗзвіт} + \text{ОбКпопер}) * \\ &100) = (138 / (42548,5 + 11054) * 100) - (138 / (42548,5 - 12554,5) * 100) = \\ &0,257 - 0,25 = 0,007\% \text{п.} \end{aligned}$$

$$\text{Перевірка } \Delta R = \Delta R_{(\text{ФР})} + \Delta R_{(\text{ОЗ})} + \Delta R_{(\text{ОбК})} = 0,236 + 0 + 0,007 = 0,243\% \text{п.}$$

З таблиці 2.24 видно, що рентабельність виробництва в звітному році порівняно з попереднім збільшилась на 0,243%п., це відбулось під впливом наступних чинників:

1) Збільшення прибутку до оподаткування на 130 тис.грн., яке здійснило позитивний вплив та збільшило рентабельність на 0,236%п.;

2) Зменшення середньорічної вартості основних засобів на 78,5 тис.грн., яке здійснило негативний вплив але не вплинуло на рентабельність виробництва;

3) Зменшення середньорічної вартості оборотних коштів на 1500,5 тис.грн., яке здійснило негативний вплив на рентабельність виробництва на 0,007%п. Ці зміни позитивно характеризують діяльність підприємства.

Аналіз ділової активності підприємства

Аналіз ділової активності підприємства здійснюють за допомогою даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», № 2«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Аналіз показників ділової активності підприємства здійснюють за даними форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та № 2«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою таблиць 2.25 та 2.26.

Таблиця 2.26 – Аналіз показників ділової активності підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) , тис. грн.	Ф № 2 р. 2000	4510	29942	25432	В 5,6 разів
2. Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн.	Ф № 2р. 2290 (2295)	8	138	130	В 16,25 разів
3. Середній розмір капіталу*, тис. грн.	Ф № 1 р. 1300	27855,5	25612	-2244	-8,05

* Розраховується за допомогою середньої арифметичної за період, що аналізується

З таблиці 2.25 видно, що у звітному році порівняно з попереднім чистий рух грошових кошів збільшився на 25432 тис.грн., або в 5,6 разів, прибуток до оподаткування збільшився на 130тис.грн., або в 16,2рази, при цьому відбулось зменшення середнього розміру авансового капіталу на 8,05%. Таким чином "золоте правило" економіки підприємства виглядає так:

$1625 < 563,9 > -8,05 < 100\%$,

тобто можна зробити висновок про його невиконання.

Таблиця 2.26 – Аналіз розрахункових показників ділової активності підприємства

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
			абс.	%
<i>Вихідні показники</i>				
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) , тис. грн.	4510	29942	25432	В 5,64 разів
2. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	4510	27340	22830	В 5,06 разів
3.Середня річна вартість всього вкладеного капіталу, тис.грн.	27855,5	25612	-2243,5	-8,05
4. Середня річна вартість власного капіталу, тис.грн.	4801,5	8212	3410,5	71,03

5. Середня річна вартість основного капіталу, тис.грн.	15301	14558	-743	-4,86
6. Середня річна вартість оборотного капіталу, тис.грн.	12554,5	11054	-1500,5	-11,95
7. Середня річна вартість власного оборотного капіталу, тис.грн.	-10499,5	-6346	4153,5	-39,56
8. Середня річна вартість запасів, тис.грн.	2734	1554	-1180	-43,16
9. Середня річна вартість дебіторської заборгованості, тис. грн.	8818	7066	-1752	-19,87
10. Середня річна вартість готової продукції, тис.грн.	-	-	-	-
11. Середня річна вартість кредиторської заборгованості, тис.грн.	19563	15724	-3839	-19,62
12. Середня річна вартість основних засобів, тис.грн	42627	42548,5	-78,5	-0,18
13. Середня кількість працівників	50	34	-16	X
14. Валовий прибуток, тис.грн.	-	2602	2602	-
15. Чистий прибуток, тис.грн.	7	113	106	В 15,14 разів
<i>Розрахункові показники</i>				
Показники	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення	Результат: (+) позитивний – негативний
1. Коефіцієнт оборотності всього вкладеного капіталу	0,16	1,17	1,01	+
2. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,94	3,65	2,71	+
3. Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу	0,36	2,71	2,35	+
4. Середній термін обороту оборотного капіталу, днів	1002,13	132,9	-869,23	+
5. Коефіцієнт оборотності власного оборотного капіталу	-0,43	-4,72	-4,29	-
6. Коефіцієнт оборотності запасів	1,65	19,27	17,62	-
7. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,51	4,24	3,73	-
8. Середній термін обороту дебіторської заборгованості, днів	703,88	84,96	-618,92	+
9. Коефіцієнт оборотності готової продукції	-	-	-	x
10. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,23	1,9	1,67	-
11. Середній термін обороту кредиторської заборгованості, днів	1561,57	189,05	-1372,52	+
12. Рентабельність всього вкладеного капіталу, %	0,03	0,44	0,41	+
13. Рентабельність власного капіталу, %	0,15	0,97	0,82	+
14. Рентабельність основного капіталу, %	0,05	0,78	0,73	+
15. Рентабельність оборотного капі-	0,06	1,02	0,96	+

талу, %				
16. Рентабельність власного оборотного капіталу, %	-	-	-	X
17. Рентабельність продаж, %	0,16	0,38	0,22	+
18 Фондовіддача грн/грн	0,11	0,70	0,59	+
19. Продуктивність праці, грн./прац.	90200,00	880647,06	790447,06	+
20. Коефіцієнт сталості економічного росту	0	0,01	0,01	+

З таблиці 2.26 видно, що більша частина показників, що характеризують ділову активність підприємства, мають позитивну динаміку а також з урахуванням результатів аналізу стійкості та платоспроможності можна зробити висновок про наявність тенденції до покращення ділової активності підприємства на ринку.

Аналіз кредитоспроможності підприємства

Визначення класу позичальника на прикладі досліджуваного підприємства здійснюється за даними форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою таблиці 2.27.

Таблиця 2.27 – Методика визначення класу позичальника (досліджуваного підприємства)

Найменування	Розрахунок	Значення	Бали
1. Показники фінансового стану			
<i>1.1. Показники ліквідності</i>			
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{ал} = \frac{Авл}{Зп}$	0,319	75
Авл – високоліквідні активи, до яких належать грошові кошти, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції; Зп – поточні зобов'язання, що складаються з короткострокових кредитів та розрахунків з кредиторами			
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	$K_{пл} = \frac{Ал}{Зп}$	0,709	75
Ал – ліквідні активи, які складаються з високоліквідних активів, дебіторської заборгованості та векселів одержаних			
3. Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття)	$K_{зл} = \frac{Ао}{Зп}$	0,744	0
Ао – оборотні активи			
<i>1.2. Показники фінансової стійкості</i>			
У підприємства не було власного капіталу, та оборотного власного капіталу, тому показники фінансової стійкості не розраховується			
1. Коефіцієнт автономії	$K_{авт} = \frac{Вк}{А}$	-	0
Вк — власний капітал; А — активи. При умові, якщо $Вк < 0$, коефіцієнт не розраховується			

2. Коефіцієнт незалежності	$K_H = Z_k / B_k$	-	0	
Зк — залучені кошти, які складаються з довгострокових та поточних зобов'язань. При умові, якщо $B_k < 0$, не розраховується.				
3. Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	$K_z = OK_{вл} / A_o$	-	0	
OK вл – власний оборотний капітал, який розраховується як різниця між власним капіталом та необоротними активами ($OK_{вл} > 0$). При умові, якщо $OK_{вл} < 0$, коефіцієнт не розраховується				
4. Коефіцієнт маневреності власних коштів	$K_{ман} = (B_k - A_n) / B_k$	-	0	
Aн – необоротні активи. При умові, якщо $B_k < 0$ або $(B_k - A_n) < 0$, коефіцієнт не розраховується				
<i>1.3. Показники фінансово-економічної діяльності, які розглядаються в динаміці</i>				
Найменування	Розрахунок	Значення		Бали
		Попередній рік	Звітний рік	
1. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	$K_{дзо} = D_{з0} / (B_k0 + D_{з0})$	-	-	0
Dз – довгострокові зобов'язання				
2. Показники рентабельності та оборотності (при наявності у підприємства збитків показники рентабельності не розраховуються)				
2.1. Рентабельність активів	$R_a = Чп : A_{сер}$	0,03	0,44	25
Чп – чистий прибуток; Aсер – середньорічна вартість активів				
2.2. Рентабельність продаж	$R_p = Чп : Чд$	0,16	0,38	25
Чд – чистий дохід				
3. Коефіцієнт оборотності активів	$K_{oa} = Чд : A_{сер}$	0,16	1,17	25
4. Коефіцієнт оборотності запасів	$K_{oz} = Чд : ТМЗ_{сер}$	1,65	19,27	25
ТМЗсер> – середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів				
5. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$K_{од} = Чд : D_{сер}$	0,51	4,24	25
Dсер – середньорічна сума дебіторської заборгованості				
6. Коефіцієнт валового прибутку	$K_{вп} = Вп : Чд$	0	0,09	25
Вп – валовий прибуток; Чд – чистий дохід				
7. Коефіцієнт якості дебіторської заборгованості	$K_{дтo} = Дч0 : D_{з0}$	1	1	25
Дч – дебіторська заборгованість за товари та послуги (чиста реалізаційна вартість); Dз – дебіторська заборгованість за товари та послуги (первісна вартість)				
8. Коефіцієнт кредиторської заборгованості	$K_{ктo} = K_{тд0} : K_{тз0}$	0,23	1,9	25
Kтд – кредиторська заборгованість (довгострокові зобов'язання); Kтз – загальна кредиторська заборгованість (довгострокові та поточні зобов'язання)				
9. Коефіцієнт собівартості	$K_{сво} = C_{в0} : B_0$	1	0,91	25

Св – собівартість реалізованої продукції; В – дохід (виручка) від реалізації продукції			
1.4. Обороти за рахунками			
Найменування	Розрахунок	Значення	Бали
1. Достатність оборотів по рахунках до зобов'язань	$K = H_{cm} / C_k$	-	-
H _{cm} – середньомісячні надходження на рахунки позичальника протягом трьох останніх місяців. У разі, якщо середньомісячні надходження більші, ніж середньомісячна виручка від реалізації за аналогічний період коефіцієнт розраховується як: $K_d = B_c : C_k$; B _c – середньомісячний дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) C _k – сума кредиту			
2. Оборот по всіх рахунках клієнта (в тис. грн.)	Розраховується як середньомісячні надходження на рахунки позичальника протягом трьох останніх місяців	-	-
3. Динаміка середньомісячних оборотів по рахунках		-	-
При розрахунках використовуються середньомісячні обороти по рахунках за звітний квартал порівняно з попереднім кварталом. Для підприємств з сезонним характером виробництва дані за звітний квартал порівнюються з даними за аналогічний період минулого року			
4. Наявність рахунків в інших банках щодо частки їх середньомісячних оборотів в оборотах за всіма рахунками клієнта		-	-
3. Кредитна історія			
Найменування		Значення	Бали
1. Наявність погашених кредитів у банку розглядається за останні 3 роки, а в разі наявності декількох кредитів показник оцінюється за найгіршим		Кредит і відсотки буди погашені своєчасно	50
2. Наявність діючих кредитів		Немає	0
4. Об'єктивні фактори діяльності підприємства			
1. Місцезнаходження клієнта (фактичне)		Інші області України	10
2. Термін існування підприємства		більше 5 років	50
3. Наявність контролю за поточною діяльністю клієнта:			
а) частка банку в статутному капіталі, %		0	0
б) керівник клієнта (директор, фінансовий директор, заступник директора - з правом підпису платіжних документів) є співробітником банку		Ні	0
4. Кількість місяців, що залишились до погашення кредиту (від звітної на яку проводиться оцінка).		-	-
5. Специфіка діяльності клієнта			
5.1 Сезонність діяльності		Так	-20
5.2 Наявність власної нерухомості, торгівельної мережі, зареєстрованої торгової марки		Так	30
5.3 Контрагенти за кредитною угодою		Постійні	25
5.4 Наявність постійної валютної виручки		Ні	0
6. Рівень менеджменту		Достатній	0
5. Додаткові фактори			
1. Причетність (уточнення) позичальника в судові розгляди (наявність судових позовів до клієнта, можливість застосування до нього штрафних санкцій, арешт поточного рахунку тощо)		Ні	0
2. Участь клієнта в спільних проектах, програмах з ба-		Ні	0

нком		
3. Наявність державної підтримки клієнта	Ні	0
Всього балів		520

З таблиці 2.27 видно, що кількість балів підприємства за результатами проведеної оцінки склала 520 балів. Такий показник відноситься до класу "Б" – мінімальний ризик. Фінансова діяльність позичальника цієї категорії подібна до класу «А», але ймовірність її збереження на цьому рівні тривалий час низька. Позичальники/контрагенти банків, що належать до цього класу, потребують підвищеної уваги через можливі недоліки, які загрожують достатності надходжень коштів для обслуговування боргу та стабільності отримання позитивного фінансового результату їх діяльності. Аналіз показників фінансового стану позичальника може свідчити про негативні тенденції в діяльності позичальника. Недоліки в роботі позичальників класу «Б», мають бути лише потенційними. У разі реальних недоліків клас позичальника повинен бути знижений.

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства здійснюють за допомогою даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та № 2«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за двох факторною моделлю Альтмана здійснюється за допомогою формули 1.

$$Z = -0.3877 - 1.0736 \cdot K_{\text{пл}} + 0579 \cdot \frac{\text{ПК}}{\text{П}} \quad (1)$$

де Z – показник ймовірності банкрутства

$K_{\text{пл}}$ – коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)

ПК – позиковий капітал (ф. №1, 1595+1695+1700)

П – сума пасивів (ф. №1, р. 1900)

Якщо $Z > 0$, констатується високий рівень банкрутства, при $Z < 0$ – низький.

$$Z \text{ попер.рік} = -0,3877 - (1,0736 * 0,551) + 0,579(19871/24376) = -0,3877 - 0,5916 + 0,472 = -0,5073$$

$$Z \text{ звіт.рік} = -0,3877 - (1,0736 * 0,744) + 0,579(15229/26848) = -0,3877 - 0,799 + 0,328 = -0,8587$$

Оцінка ймовірності банкрутства за двох факторною моделлю Альтмана як в попередньому так звітному році показник $Z < 0$, що свідчить про низький рівень банкрутства підприємства, в звітному році значення показника зменшується, що свідчить про зменшення ймовірності банкрутства підприємства та позитивно характеризує його діяльність.

За допомогою формули (1) необхідно визначити рівень Z -показника в звітному та попередньому роках та оцінити тенденцію його зміни в звітному році порівняно з попереднім.

Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Спінрейта здійснюється за допомогою формули 2., та таблиці 2.28.

$$Z = 1,03A + 3,07B + 0,66C + 0,4D, \quad (2)$$

де

Цільові показники	Порядок розрахунку	Алгоритм розрахунку
A	$\frac{\text{Робочий капітал}}{\text{Загальна вартість активів}} ;$	р. 1195+1200 ф.№1 р. 1300 ф.№1
B	$\frac{\text{Прибуток до сплати податків та відсотків}}{\text{Загальна вартість активів}} ;$	р.2290 (2295) ф.№2 р. 1300 ф.№1
C	$\frac{\text{Прибуток до сплати податків}}{\text{Короткострокова заборгованість}} ;$	р.2290 (2295) ф.№2 р. 1695 ф.№1
D	$\frac{\text{Обсяг продажу}}{\text{Загальна вартість активів}} \cdot$	р.2000 ф.№2 р. 1300 ф.№1

За допомогою формули (2) необхідно визначити рівень Z -показника в звітному та попередньому роках, порівняти його зі значенням єдиної критичної точки (значення єдиної критичної точки відповідає значенню Z -показника у 0,862: отже, підприємство із достовірністю 92 % може бути віднесено до категорії поте-

нційних банкрутів, якщо розрахункове значення Z -показника для нього менше за 0,862)та оцінити тенденцію її зміни в звітному році порівняно з попереднім.

Таблиця 2.28 - Аналіз оцінки ймовірності банкрутства за моделлю Спінгейта.

Цільові показники	Алгоритм розрахунку	Попередній рік	Звітний рік
A	р. 1195ф.№1	0,442	0,422
	р. 1300 ф.№1		
B	р.2290 (2295) ф.№2	0,0003	0,005
	р. 1300 ф.№1		
C	р.2290 (2295) ф.№2	0,0004	0,009
	р. 1695 ф.№1		
D	р.2000 ф.№2	0,185	1,115
	р. 1300 ф.№1		
Z		0,53	0,9

За результатами оцінки ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Спінгейта, наведеної в таблиці 32, видно, що в попередньому році показник $Z < 0,862$, що свідчить про високу ймовірність банкрутства, а в звітному році показник $Z > 0,862$, що свідчить про низьку ймовірність банкрутства підприємства.

Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за системою показників Бівера здійснюється за даними форм №1 «Баланс» та № 2«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою таблиці 2.29.

Таблиця 2.29 – Система показників Бівера

Показники	Алгоритм розрахунку	Попередній рік	Звітний рік	Рекомендовані значення показників		
				Група I – стійкий фінансовий стан	Група II – за 5 років до банкрутства	Група III – за рік до банкрутства
1.Коефіцієнт Бівера	$\frac{p.(2350+2515) \text{ ф. №2}}{p. (1595+1695+1700) \text{ ф.№1}}$	0,0004	0,007	0,4 – 0,45	0,17	-0,15
2. Коефіцієнт поточної ліквідності	см. табл.. 2.17	0,551	0,744	$\leq 3,2$	$\leq 2,0$	$\leq 1,0$
3. Рентабельність капіталу за чистим прибутком	см. табл.. 2.11	0,025	0,441	6-8	4	-22
4. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$\frac{p. (1595+1695+1700) \text{ ф. №1}}{p. 1900 \text{ ф.№1}}$	0,803	0,567	$\leq 0,37$	$\leq 0,50$	$\leq 0,80$

5.Коефіцієнт покриття активів власним оборотним капіталом	$\frac{p.(1495 - 1095) \text{ ф.№1}}{p. 1300 \text{ ф.№1}}$	-0,361	-0,145	0,4	$\leq 0,30$	0,06
---	---	--------	--------	-----	-------------	------

З таблиці 2.29 видно, що оцінка банкрутства підприємства за системою показників Бівера свідчить, що як в попередньому так і в звітному році по всім показникам відноситься до III групи - за рік до банкрутства, що є негативним значенням діяльності підприємства.

Висновки до другого розділу

Наряду з функціонуванням дієвого механізму управління капіталом та майном підприємства, важливим фактором успішного розвитку суб'єкта господарювання є детальний аналіз результативних показників діяльності, завдяки чому можливо прискорити досягнення поставленої стратегічної мети економічного та соціального характеру.

Суттєвим напрямком удосконалення аналізу фінансових результатів є аналіз резервів отримання фінансових результатів, у тому числі:

- зміна питомої ваги прибутку (збитку) усієї діяльності;
- зміна частки прибутку від участі в капіталі у загальній його величині; – вплив податків і зборів на формування чистого прибутку (збитку);
- зміна питомої ваги прибутку (збитку) операційної, інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання тощо.

Важливим аспектом аналізу фінансових результатів є розрахунок та динамічний аналіз показників рентабельності та прибутку, які розраховуються на основі даних фінансової звітності підприємства за окремий період. Прибуток і рентабельність виступають також в якості основних показників, які відображають економічну ефективність суб'єкта господарювання, його фінансовий стан, потенціальні можливості у виконанні розробленої програми економічного та соціального розвитку. рентабельність виробництва в звітному році порівняно з попереднім збільшилась на 0,243% , це відбулось під впливом наступних чинників:

- 1) Збільшення прибутку до оподаткування на 130 тис.грн., яке здійснило позитивний вплив та збільшило рентабельність на 0,236% .;

2) Зменшення середньорічної вартості основних засобів на 78,5 тис.грн., яке здійснило негативний вплив але не вплинуло на рентабельність виробництва;

3) Зменшення середньорічної вартості оборотних коштів на 1500,5 тис.грн., яке здійснило негативний вплив на рентабельність виробництва на 0,007%п. Ці зміни позитивно характеризують діяльність підприємства.

Фінансовий результат до оподаткування як в звітному так і в попередньому був прибутком, який збільшився на 130 тис. грн., або в 16,25 разів, це відбулось за рахунок збільшення фінансового результату від реалізації продукції на 2602 тис.грн. Негативний вплив здійснило зменшення фінансового результату від іншої операційної діяльності на 781 тис.грн., та фінансового результату іншої діяльності на 1691 тис.грн., або в 211,4 разів. В структурі фінансовий результат до оподаткування в попередньому році формувався за рахунок фінансового результату іншої діяльності, в звітному році формувався за розрахунок прибутку від фінансового результату від реалізації продукції та збитку від фінансового результату іншої діяльності та фінансового результату від іншої операційної діяльності.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»

3.1. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві

Ведення бухгалтерського обліку на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» здійснюється бухгалтерією: 5 бухгалтерів під керівництвом головного бухгалтера. Форма організації бухгалтерського обліку – централізована з лінійною формою організаційної структури бухгалтерії (рис. 3.1).

Рис. 3.1 – Структура бухгалтерської служби на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»

Розподіл обов'язків між працівниками бухгалтерії є таким:

Головний бухгалтер:

- забезпечує організацію бухгалтерського обліку на підприємстві, контроль за раціональним, економним використанням усіх видів ресурсів, збереженням власності, впливає на підвищення ефективності господарської діяльності підприємства;
- безпосередньо контролює усі фінансові операції, які здійснює ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»;

- забезпечує раціональну систему документообігу, застосування прогресивних форм та методів ведення бухгалтерського обліку на основі сучасної обчислювальної техніки;
- забезпечує повний облік грошових засобів, товарно-матеріальних цінностей та основних засобів, що надходять на підприємство, а також своєчасне відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних з їх рухом;
- забезпечує достовірний облік витрат виробництва та обороту, складання кошторисів витрат;
- забезпечує правильний облік результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства у відповідності з встановленими правилами;
- забезпечує правильне нарахування та своєчасний перерахунок внесків на державне соціальне страхування, погашення у встановлені строки заборгованості банкам по позиках тощо;
- бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства;
- забезпечує перевірку організації бухгалтерського обліку та звітності в структурних одиницях підприємства, інструктує працівників з питань бухгалтерського обліку, контролю та звітності;
- забезпечує складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності і подання її у встановлені строки;
- здійснює аналіз господарсько-фінансової діяльності підприємства по даним бухгалтерського обліку та звітності;
- забезпечує збереження бухгалтерських документів, оформлює їх для передачі в архів;
- контролює додержання встановлених правил оформлення прийняття та відпуску товарно-матеріальних цінностей;
- забезпечує суворе додержання штатної, фінансової та касової дисципліни;

- контролює додержання встановлених правил проведення інвентаризацій грошових засобів, товарно-матеріальних цінностей, основних засобів, розрахунків та платіжних зобов'язань;

- контролює стягнення у становленні строки дебіторської та погашення кредиторської заборгованості, додержання платіжної дисципліни.

- контролює законність списання з бухгалтерських балансів нестач, дебіторської заборгованості та інших втрат;

- у випадку вияву незаконних дій посадових осіб (приписів, використання засобів не за призначенням та інших порушень та зловживань) повідомляє про це директора підприємства;

- контролює додержання посадовими особами правил оформлення первинних документів, які використовуються в бухгалтерському обліку;

- приймає до виконання та оформлення документи по фінансово-господарських операціях, які суперечать діючому законодавству та порушують фінансово-договірну дисципліну.

Заступник головного бухгалтера:

- щомісячно складає Звіт про фінансові результати, дебіторську й кредиторську заборгованості;

- щоквартально виводить Баланс фінансової діяльності підприємства (Форма № 1);

- один раз у квартал складає звіт за Формою № 1П-підприємство;

- складає річну фінансову звітність по підприємству з наступним поданням у державні органи.

Бухгалтер з виробництва:

- приймає та обробляє рахунки підрозділів. Здійснює облік витрат по рахунках 23, 91, 92, 93, 94;

- складає періодичну та бухгалтерську звітність з виробництва;

- виконує поточні роботи по окремих видах бухгалтерського обліку;

- здійснює облік запасів;
- здійснює облік втрат і відходів при виробництві продукції;
- складає виробничі звіти.

Бухгалтер-касир:

- здійснює облік по рахунках 30, 31;
- здійснює операції з приймання, обліку й зберігання коштів і цінних паперів в касі з обов'язковим дотриманням правил, що забезпечують їхнє збереження;
 - одержує по оформленим по відповідних документах кошти й цінні папери в установах банків;
 - здійснює виплату робітникам та службовцям заробітної плати, премій відрядних й інших витрат, складає реєстри депонованих сум;
 - веде касову книгу, звіряє наявність грошових сум і цінних паперів із книжним залишком;
 - підготовляє й веде касову звітність (щомісяця);
 - підготовляє й веде звітність по роботі з банками;
 - проводить операції з підзвітними особами: авансові й інші звіти.

Бухгалтер з оплати праці:

- нараховує у встановленому порядку всі види заробітної плати, допомоги з тимчасової непрацездатності, премії, доплати, надбавки, оплату за змушені простої, пенсії, допомоги на дітей малозабезпеченим родинам й інші виплати, веде облік резерву на оплату (щомісяця);
 - нараховує й контролює перерахування в бюджет податків і зборів із зарплати робітників, фахівців і службовців (щомісяця);
 - підготовляє довідки працівникам підприємства з питань нарахування заробітної плати, інших виплат й утримань із них (по необхідності);
 - здійснює розподіл зарплати по елементах витрат;
 - розподіляє зарплату по елементах витрат відповідно до звітів

допоміжних та обслуговуючих цехів (щомісячно);

- веде прибутково-видаткову книгу підприємства;
- складає звіти.

Також бухгалтерією здійснюється:

- облік основних засобів, нематеріальних активів, нарахування амортизації в бухгалтерському й податковому обліках;

- облік розрахунків з підрядниками по капвкладенням, придбанню основних засобів;

- облік робіт з поліпшення основних засобів (поточні ремонти, техобслуговування);

- здійснюється інвентаризація активів та зобов'язань заводу;

- складається „Звіт про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос)”;

- податковий облік по підприємству;

- контролюється нарахування всіх видів податків і їхню сплату;

- облік приходу запасів і розрахунки з постачальниками;

- облік матеріальних витрат;

- контролюється розробка щомісячних звітів складів;

- облік доручень й інших бланків суворої звітності;

- здійснюється інвентаризація по всіх складах підприємства;

- щотижня складається довідки про дебіторську та кредиторську заборгованість по виробничих запасах;

- облік малоцінного інвентарю й одягу;

- облік відвантаженої продукції на внутрішній і зовнішній ринки;

- облік реалізованої продукції, складає звіти по реалізації (щодня, щомісяця);

- облік розрахунків з покупцями;

- облік і контроль нарахування податку за використання в оформленні продукції одеської символіки, складає необхідну звітність;

- облік малоцінного інвентарю й спецодягу;
- книгу обліку продажів;
- аналітичний облік по рахунках №№ 373, 374, 375;
- складається зведеною відомістю про виробництво, реалізацію продукції;
- облік транспортних послуг;
- розрахунки з іншими організаціями по наданню послуг;
- видача доручень;
- щомісяця складається зведена інформація про виробництво продукції.

Головний бухгалтер має право:

- встановлювати обов'язки для підлеглих, щоб кожний працівник бухгалтерії чітко знав коло своїх обов'язків і ніс відповідальність за їх виконання;
- вимагати від усіх підрозділів підприємства правильно оформляти первинні документи, вести первинний облік;
- узгоджувати призначення, звільнення та переміщення матеріально відповідальних осіб;
- ознайомлюватися з договорами та угодами, які укладає підприємство, на отримання або відпуск товарно-матеріальних цінностей, виконання робіт та послуг;
- вимагати перегляду завищених та застарілих норм витрат сировини, матеріалів, витрат праці тощо;
- вимагати поліпшення складського господарства, належної організації приймання та зберігання сировини, матеріалів та інших цінностей;
- контролювати в структурних підрозділах підприємства додержання встановленого порядку приймання, оприбуткування, зберігання та витрачання грошових засобів, товарно-матеріальних та інших цінностей.

Головний бухгалтер несе відповідальність за:

- порушення правил та пропозицій, які регламентують фінансово-господарську діяльність;
- порушення строків подання фінансової звітності;
- неправильне ведення бухгалтерського обліку, яке призводить до викривлення бухгалтерських даних;
- прийняття до виконання та оформлення документів, які суперечать законодавству або встановленому порядку;
- відсутність контролю за належною організацією бухгалтерського обліку;
- складання недостовірної бухгалтерської звітності з вини бухгалтерії;
- збереження комерційної таємниці.

Інші працівники бухгалтерії:

- мають право доповідати головному бухгалтерові про всі виявлені недоліки в межах своєї компетенції;
- мають право вносити пропозиції із вдосконалення роботи, пов'язаної з передбаченими посадовими обов'язками;
- відповідають за якість і своєчасність виконуваної роботи;
- відповідають за збереження комерційної таємниці відповідно до наказу по підприємству.

Функції облікового персоналу:

- облік, аналіз та контроль за необоротними активами, оборотними активами, власним капіталом та довгостроковими і короткостроковими зобов'язаннями, формуванням доходів та результатів діяльності;
- забезпечення наявності первинної документації та своєчасної обробки первинних документів;

- забезпечення повного відображення всіх витрат та доходів підприємства, постійне співставлення доходів з витратами, виявлення загальних фінансових результатів діяльності підприємства;

- оформлення матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням збитку від нестачі, крадіжки та псування активів підприємства.

Організація бухгалтерського обліку на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» регулюється такою нормативною базою:

- Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.06.96 р. № 996-XIV;

- Положення (стандарти) бухгалтерського обліку;

- Наказ Міністерства фінансів України „Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції з його застосування” от 30.11.99 р. №291;

- Наказ Міністерства статистики України „Про затвердження типових форм первинного обліку” від 29.12.95 р. № 352;

- інші законодавчі та нормативні документи, які регулюють ведення бухгалтерського обліку в Україні.

Методологія відображення в обліку окремих операцій, використання визначених у межах чинного законодавства принципів, способів, прийомів та процедур ведення бухгалтерського обліку фіксуються у Наказі «Про облікову політику підприємства» відповідно до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. та Національних стандартів (положень) бухгалтерського обліку. Зміни положень облікової політики та їхні причини викладаються окремо у пояснювальній записці до річної фінансової звітності заводу.

Основними положеннями Наказу підприємства „Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику у 2012 році” є:

- форма бухгалтерського обліку на підприємстві – автоматизована;

- облік основних засобів здійснюється у відповідності до П(С)БО 7; амортизація основних засобів нараховується податковим методом;
- поточна дебіторська заборгованість обліковується у відповідності до П(С)БО 10;
- резерв сумнівних боргів не створюється;
- облік запасів здійснюється у відповідності до П(С)БО 9; при вибутті запаси оцінюються за методом FIFO;
- організація податкового обліку на підприємстві здійснюється у відповідності до діючого законодавства – Податкового кодексу України за допомогою окремих реєстрів податкового обліку.

Методологічно й організаційно бухгалтерський облік на підприємстві поділяється на фінансовий та управлінський. Кожний із зазначених видів бухгалтерського обліку має свої мету, призначення, користувачів облікової інформації і відіграє свою роль в управлінні заводом.

Система обліку на підприємстві забезпечується наступними взаємопов'язаними видами обліку: *оперативно-технічним, статистичним, бухгалтерським, фінансовим та управлінським.*

Оперативно-технічний облік здійснюється безпосередньо на місцях та забезпечує спостереження та реєстрацію відповідних виробничих операцій та інших факторів господарської діяльності підприємства. Метою оперативного обліку є швидке отримання інформації про хід виробництва, реалізацію продукції (робіт, послуг).

Фінансовий облік охоплює сукупність правил та процедур, що забезпечують підготовлення та оприлюднення інформації про результати фінансово-господарської діяльності підприємства, установи, організації відповідно до вимог чинного законодавства. Іншими словами, фінансовий облік забезпечує відображення усіх господарських операцій за звітний період, а також складання встановленої бухгалтерської (фінансової) звітності, призначеної для внутрішніх і зовнішніх користувачів.

За даними фінансового обліку визначаються результати господарської діяльності звітного періоду (прибуток або збиток), складається фінансова звітність, яка використовується внутрішніми та зовнішніми користувачами. Фінансова звітність не є комерційною таємницею, регулюється державою і стандартами різних рівнів.

Управлінський облік розробляється підприємством самостійно з урахуванням внутрішніх інформаційних потреб та вимог керівництва для планування, аналізу, контролю і прийняття відповідних рішень. Головним є своєчасне одержання достовірної інформації про доходи і витрати як в цілому по заводу, так і по окремих його структурних підрозділах, а також про фінансові результати, що вже попередньо відображені у фінансовому обліку. Однак в управлінському обліку витрати перегруповуються за їхнім цільовим призначенням, тобто за видами продукції (послуг). Аналогічно групують доходи і фінансові результати підприємства. У межах управлінського обліку здійснюється детальний облік витрат та калькулювання собівартості виробленої продукції. Підприємство самостійно розробляє структуру і зміст внутрішньої звітності, а також визначає періодичність її складання та подання на різні рівні управління.

Інформація про форму і систему управлінського обліку є конфіденційною.

Статистичний облік - це планомірний збір і вивчення масових, кількісних та якісних явищ та закономірностей загального розвитку при конкретних умовах місця та часу.

Бухгалтерський облік - це спосіб документального спостереження, відображення і контролю за господарською та фінансовою діяльністю виробників, а також система збору, вимірювання обробки та передачі інформації про господарську діяльність підприємства, установи, організації внутрішнім та зовнішнім користувачам для прийняття оптимальних рішень.

Основні принципи бухгалтерського обліку полягають у наступному: обачність, послідовність, повне висвітлення, автономність, безперервність,

нарахування та відповідність доходів та витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдиний грошове вираження, періодичність.

Організація бухгалтерського обліку та фінансової звітності у ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» ґрунтується на принципах автономності підприємства, безперервності діяльності, періодичності, нарахування та відповідності доходів і витрат, повного висвітлення, послідовності, обачності, превалювання змісту над формою та єдиного грошового вимірника, що має забезпечити одержання достовірної, якісної, своєчасної інформації з метою прийняття її користувачами відповідних рішень.

Господарські операції підприємства, що впливають на стан майна, капіталу, зобов'язань і фінансових результатів, відображаються у бухгалтерському обліку методом їх суцільного і безперервного документування. Записи в облікових регістрах здійснюються на підставі первинних документів.

Первинні документи складаються на обчислювальних машинах у момент проведення кожної господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення. Відповідальність за своєчасне і якісне складання документів, надання їх для відображення у бухгалтерському обліку, за достовірність наведених у документах даних несуть особи, які склали, надрукували і підписали ці документи.

Бухгалтерські документи для надання їм юридичної сили і доказовості повинні мати обов'язкові реквізити, перелік яких, залежно від виду документів, визначається Законами України та іншими нормативними документами міністерств та відомств, а також самим підприємством.

З метою упорядкування руху та своєчасного відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» встановлено *графіки документообороту*, які встановлюють чітко визначений рух (переміщення)

документів по підрозділах підприємства та виконавців, через які проходить кожен первинний документ, визначають максимальний термін його перебування в підрозділі, терміни для відображення в обліку.

Річна фінансова звітність подається до відповідних органів у складі шести форм, наведених в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Форми фінансової звітності та їх характеристика

Форми звітності	Характеристика
№ 1 “Баланс”	Фінансовий стан підприємства, склад активів, зобов’язань і власного капіталу
№ 2 “Звіт про фінансові результати”	Доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства
№ 3 “Звіт про рух грошових коштів”	Надходження та витрати грошових коштів
№ 4 “Звіт про власний капітал”	Зміни власного капіталу підприємства
№ 5 “Примітки до фінансової звітності”	Доповнюють інформацію наведену в фінансових звітах
№ 6 “Додаток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами”	Інформація про доходи, витрати, фінансові результати, активи і зобов’язання звітних сегментів

Перед складанням річної фінансової звітності на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» обов’язково проводять інвентаризацію активів та зобов’язань підприємства.

3.3. Практичні аспекти обліку фінансових результатів на підприємстві

На ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» записи в облікових регістрах робляться на основі первинних документів, які заповнюються у відповідності до вимог діючого законодавства.

Первинними документами обліку фінансових результатів від операційної діяльності на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» є розрахунки та довідки бухгалтерії підприємства.

Для обліку фінансових результатів на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» використовується рахунок 79 «Фінансові

результати», а також відповідні субрахунки використовує наступні субрахунки: 791 «Результат операційної діяльності», 792 «Результат фінансових операцій», 793 «Результат іншої звичайної діяльності» для деталізації отриманої інформації.

Відображення в обліку формування фінансових результатів господарювання на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» представлено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Кореспонденція рахунків з обліку формування фінансових результатів на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Віднесено на фінансові результати інший операційний дохід	71 «Інший операційний дохід»	791 «Результат операційної діяльності»
2.	Віднесено на фінансові результати чистий дохід від реалізації товарів (робіт, послуг)	70 «Доходи від реалізації»	791 «Результат операційної діяльності»
3.	Списано на фінансові результати собівартість реалізованої продукції товарів (робіт, послуг)	791 «Результат операційної діяльності»	90 «Собівартість реалізованої продукції»
4.	Віднесено на фінансові результати операційної діяльності адміністративні витрати	791 «Результат операційної діяльності»	92 «Адміністративні витрати»
5.	Віднесено на фінансові результати операційної діяльності витрати операційної діяльності	791 «Результат операційної діяльності»	94 «Інші витрати операційної діяльності»

Відображення обліку фінансового результату від операційної діяльності на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» представлено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Облік фінансового результату від операційної діяльності на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»

№ зп.	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Віднесено на фінансові результати фінансові витрати, понесені у звітному періоді	79 «Фінансові результати»	952 «Інші фінансові витрати»
2	Списано на фінансовий результат основної діяльності витрати на збут	791 «Результат основної діяльності»	93 «Витрати на збут»
3	Списано на фінансовий результат основної діяльності витрати на збут	791 «Результат операційної діяльності»	93 «Витрати на збут»
4	Віднесено на фінансові результати фінансові витрати з нарахування податку на прибуток	79 «Фінансові результати»	98 «Податок на прибуток»
5	Віднесено на фінансові результати дохід, одержаний від іншої фінансової діяльності у звітному періоді	73 «Інші фінансові доходи»	79 «Фінансові результати»
6	Відображено фінансовий результат (прибуток) звітного періоду	791 «Результат операційної діяльності»	441 «Прибуток нерозподілений»
7	Відображено непокритий збиток) звітного періоду	442 «Непокриті збитки»	791 «Результат операційної діяльності»

Кінцевим фінансовим результатом виступає показник нерозподіленого прибутку або непокритого збитку, який визначається як різниця між різними видами доходів та витрат підприємства за звітний період який відображається на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Для визначення загального фінансового результату на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» порівнюються обороти за рахунком 79 «Фінансові результати». Отже, якщо кредитовий оборот за даним рахунком більше за дебетовий, то підприємство отримує нерозподілений прибуток, якщо навпаки, то непокритий збиток, що відображається відповідними проводками.

Облік чистого прибутку та його використання на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» представлено в табл. 3.4.

У Балансі підприємства дані про нерозподілені прибутки (непокриті збитки) приводяться у першому розділі пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) в рядку 1420.

Таблиця 3.4 – Облік чистого прибутку (непокритого збитку) на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Відображено фінансовий результат (прибуток) звітного періоду	791 «Результат операційної діяльності»	441 «Прибуток нерозподілений»
2.	Відображено непокритий збиток) звітного періоду	442 «Непокриті збитки»	791 «Результат операційної діяльності»
3.	Спрямовано суму нерозподіленого прибутку звітного року на покриття збитків	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	442 «Непокриті збитки»
4.	Спрямовано суму нерозподіленого прибутку на поповнення резервного капіталу	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	43 «Резервний капітал»
5	Нараховано дивіденди за результатами звітного періоду	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	671 «Розрахунки за нарахованими дивідендами»

В свою чергу, чистий прибуток, отриманий ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» після сплати податків та інших обов'язкових платежів може розподілятися між власниками у відповідності до їх часток або використовуватися на збільшення розміру статутного капіталу суб'єкта господарювання.

3.3. Шляхи удосконалення обліку фінансових результатів господарювання на підприємстві

Суттєвий вплив на фінансові результати господарювання здійснюють фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, до відносяться рівень та стан управління підприємством, кадрове забезпечення, а також всі елементи облікової політики суб'єкта господарювання. Саме тому удосконалення

системи обліку фінансових результатів впливає на інформативність даних, які повинні отримувати користувачі різних рівнів.

Слід зауважити, що у формуванні фінансових результатів під час поточного управління виділяють такі обов'язкові етапи, як:

- визначення необхідного розміру з урахуванням цілей підприємства;
- аналіз поточного стану та виявлення найістотніших зовнішніх і внутрішніх факторів, що вплинули на їх зміни;
- розрахунок планових або прогнозних величин фінансових результатів, що найповніше відповідає цільовим настановам;
- розроблення конкретних заходів задля досягнення запланованих значень;
- моніторинг усіх вищеперерахованих етапів та внесення корективів у ході реалізації намічених заходів.

Основні напрямки удосконалення організації обліку фінансових результатів господарювання ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» представлені на рис. 3.2.

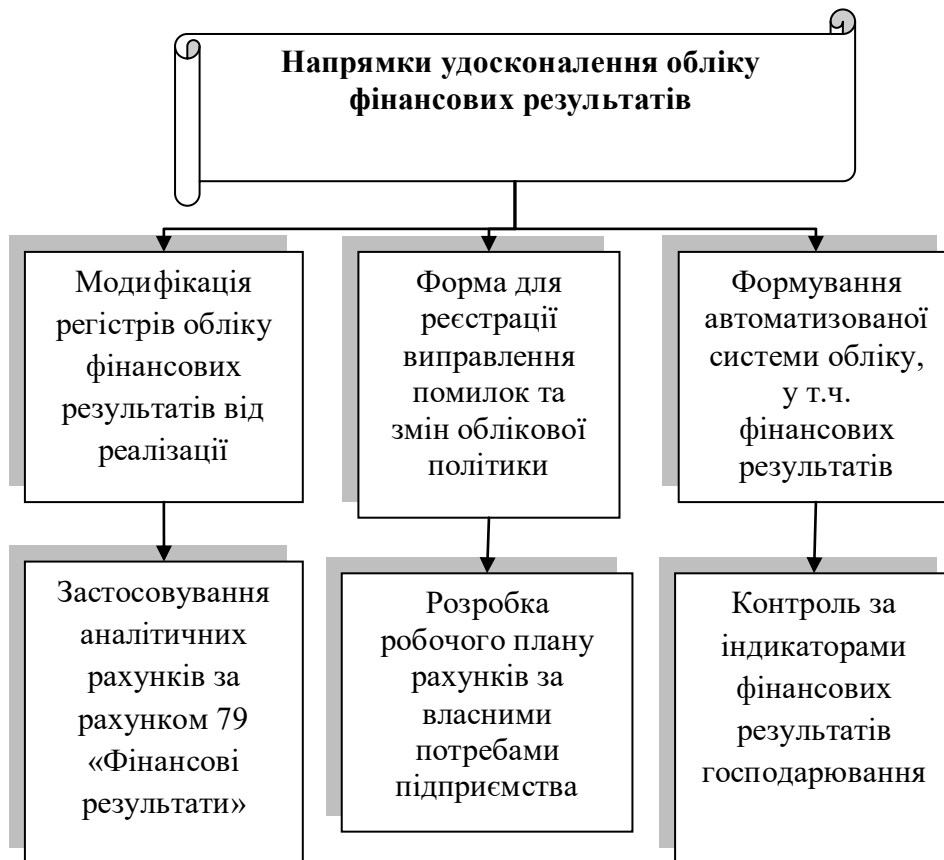

Рис. 3.2 – Напрямки удосконалення обліку фінансових результатів господарювання на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»

Пропонуємо застосування аналітичних рахунків за субрахунком 791 «Результат операційної діяльності» для деталізації інформації щодо основної та іншої операційної діяльності, а саме:

- 7911 «Результат основної діяльності суб'єкта господарювання»;
- 7912 «Результат іншої операційної діяльності суб'єкта господарювання».

Застосування вказаних аналітичних рахунків до субрахунку 791 «Результат операційної діяльності» дасть можливість систематизації та групування інформації щодо визначення результатів основної операційної та іншої операційної діяльності ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ», а саме, результат від реалізації товарів (робіт, послуг)

та інші, які пов'язані з основними видами діяльності даного суб'єкта господарювання.

Пропозиції щодо внесення змін до розділу I «Звіту про фінансові результати», представлені окремими авторами, які стверджують, що даний розділ повинен містити наступні проміжні показники:

- фінансовий результат від основної діяльності, від іншої реалізації, від зміни цін, від володіння активами, від інших операцій,
- фінансовий результат унаслідок виправлення помилок;
- фінансовий результат діяльності до оподаткування;
- чистий прибуток (збиток).

Перелічені пункти у розділі «Звіту про фінансові результати» збільшать інформативність даної форми фінансової звітності та дадуть можливість детально оцінити стан фінансових результатів на окрему звітну дату суб'єкта господарювання.

Важливим кроком щодо підвищення ефективності організації обліку фінансових результатів господарювання є розробка робочого плану рахунків за власними потребами ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ».

При складанні робочого плану рахунків необхідно максимально забезпечувати потрібною фінансово-економічною інформацією управлінські структури суб'єкта господарювання, гарантувати прозорість фінансового обліку та фінансової звітності, а також сприяти збереженню комерційної таємниці ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ».

Необхідно підкреслити, що розроблення спеціальних реєстрів на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» – аналітичних відомостей бухгалтерського обліку «Фінансові результати за видами діяльності» та в розрізі видів доходів і витрат прискорить як інформаційне забезпечення та контроль, так і узагальнення облікової інформації для задоволення інформаційних потреб зовнішніх та внутрішніх користувачів суб'єкта господарювання.

Процес автоматизації облікового процесу у сучасних умовах господарювання є важливою умовою ефективного управління як окремими ланками, так й підприємством в цілому. Саме тому ступінь доступності даних щодо фінансових результатів господарювання та швидкість обробки інформації про їх стан залежить від розробки методик здійснення автоматизованого обліку на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ».

До класу управлінських систем належать функціонально повні системи організаційного управління з елементами бухгалтерського обліку, планування, діловодства, а також модулями прийняття рішень та деякими іншими. Бухгалтерська складова програми в даному випадку не є головною. Більш важливим є взаємозв'язок всіх складових системи, можливість ефективного управління підприємством, допомога в рішення головної задачі бізнесу – отримання прибутку. Сьогодні пропонується широкий спектр управлінських інформаційних систем – «Системи підтримки прийняття рішень» (DSS), «Планування ресурсів підприємства» (ERP), «Системи планування ресурсів підприємства, синхронізованого зі споживачами» (CSRП), «Розвинуті системи планування» (APS) та інші.

Отже, проведенні дослідження технічних та методичних можливостей бухгалтерських програм свідчать про орієнтацію їх на складання регламентованої фінансової та податкової звітності, а також на моделювання нестандартних та специфічних звітів, що притаманні управлінській бухгалтерії. Але при цьому удосконалення потребують програмні продукти, які стосуються визначення оцінки результативності діяльності як сегментів, так і відповідальних осіб, складання бюджетів та їх виконання суб'єктами господарювання.

Висновки до третього розділу

Узагальнення інформації про фінансові результати господарювання від всіх видів діяльності Планом рахунків передбачено рахунок 79 «Фінансові результати».

Первинними документами при відображенні накопичення фінансових результатів різних видів діяльності та віднесення до складу нерозподіленого прибутку (збитку) є довідки та розрахунки бухгалтерії.

Для відображення аспектів обліку фінансових результатів господарювання під час дослідження застосовувались матеріали, первинні документи, облікові реєстри та фінансова звітність підприємства, яке займає відповідні позиції на вітчизняному ринку, забезпечує своєю продукцією потреби фізичних та юридичних осіб.

Для обліку фінансових результатів господарювання на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» використовується рахунок 79 «Фінансові результати», а також відповідні субрахунки використовує наступні субрахунки: 791 «Результат операційної діяльності», 792 «Результат фінансових операцій», 793 «Результат іншої звичайної діяльності» для деталізації отриманої інформації.

Кінцевим фінансовим результатом ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» виступає показник нерозподіленого прибутку або непокритого збитку, який визначається як різниця між різними видами доходів та витрат підприємства за звітний період який відображається на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Суттєвий вплив на фінансові результати господарювання здійснюють фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, до відносяться рівень та стан управління підприємством, кадрове забезпечення, а також всі елементи облікової політики суб'єкта господарювання. Саме тому удосконалення системи обліку фінансових результатів впливає на інформативність даних, які повинні отримувати користувачі різних рівнів.

В якості напрямків удосконалення обліку фінансових результатів запропоновано застосування аналітичних рахунків за субрахунком 791 «Результат операційної діяльності» для деталізації інформації щодо основної та іншої операційної діяльності, а саме:

- 7911 «Результат основної діяльності суб'єкта господарювання»;

- 7912 «Результат іншої операційної діяльності суб'єкта господарювання».

Проведенні дослідження технічних та методичних можливостей бухгалтерських програм свідчать про орієнтацію їх на складання регламентованої фінансової та податкової звітності, а також на моделювання нестандартних та специфічних звітів, що притаманні управлінській бухгалтерії ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ».

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Для забезпечення функціонування та розвитку суб'єкта господарювання необхідна раціональна організація обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів підприємства, що дає можливість регулювати результативність діяльності та підвищувати її ефективність.

В результаті проведеного у роботі дослідження обліку, аналізу фінансових результатів господарювання ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» можна зробити наступні висновки:

Встановлено, що фінансові результати господарювання підприємства є не тільки індикатор діяльності відповідних суб'єктів, але й підкреслюють рівень розвитку сучасного підприємства, що дає можливість зосередитись на факторах впливу зовнішнього ат внутрішнього середовища.

Систематизація фінансових результатів господарювання здійснюється за допомогою окремих ознак, що дає можливість групувати отримані результати, враховуючи аналітичні функції та вимоги чинного законодавства.

Для визначення фінансового результату діяльності підприємства за звітний період необхідно порівняти доходи звітного періоду і витрати, понесені для одержання цих доходів.

Досліджено, для узагальнення інформації про фінансові результати господарювання від всіх видів діяльності Планом рахунків передбачено рахунок 79 «Фінансові результати».

Первинними документами при відображенні накопичення фінансових результатів різних видів діяльності та віднесення до складу нерозподіленого прибутку (збитку) є довідки та розрахунки бухгалтерії.

Проаналізовано, що метою фінансово-господарської діяльності ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» є одержання прибутку.

Для визначення фінансового стану на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» на основі даних фінансової звітності був

проведений аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства.

Фінансовий результат до оподаткування як в звітному так і в попередньому був прибутком, який збільшився на 130 тис. грн., або в 16,25 разів, це відбулось за рахунок збільшення фінансового результату від реалізації продукції на 2602 тис.грн. Негативний вплив здійснило зменшення фінансового результату від іншої операційної діяльності на 781 тис.грн., та фінансового результату іншої діяльності на 1691 тис.грн., або в 211,4 разів. В структурі фінансовий результат до оподаткування в попередньому році формувався за рахунок фінансового результату іншої діяльності, в звітному році формувався за розрахунок прибутку від фінансового результату від реалізації продукції та збитку від фінансового результату іншої діяльності та фінансового результату від іншої операційної діяльності.

Досліджено, що формування облікової політики на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» здійснюється у вигляді Наказу про облікову політику підприємства, який є основним внутрішнім документом, яким регулюється організація облікового процесу на підприємстві та є обов'язковим для виконання всіма службами і працівниками підприємства.

Встановлено, що пріоритетним напрямком бухгалтерського обліку на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» є достовірне та повне відображення в ньому та розкриття в фінансовій звітності інформації про фінансові результати.

Важливим кроком щодо підвищення ефективності організації обліку фінансових результатів господарювання є розробка робочого плану рахунків за власними потребами ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ».

Рекомендовано, до основних напрямків удосконалення контролю фінансових результатів господарювання на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» можна віднести:

- вибір найбільш ефективної форми внутрішнього аудиту, враховуючи принципи якості та економічності;
- підвищення якості результатів незалежного аудиту за рахунок підбору відомої аудиторської фірми з високим рівнем якості щодо надання послуг;
- проведення незалежних аудиторських перевірок для підтвердження достовірності фінансової звітності, що значно покращить інвестиційний портрет ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» та надасть йому фінансових пріоритетів у заключні угод;

Таким чином, на основі проведеного у роботі дослідження можна зробити наступні пропозиції щодо покращення обліку, аналізу фінансових результатів на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»:

1. Для удосконалення обліку фінансових результатів запропоновано застосування аналітичних рахунків за субрахунком 791 «Результат операційної діяльності» для деталізації інформації щодо основної та іншої операційної діяльності, а саме:

- 7911 «Результат основної діяльності суб'єкта господарювання»;
- 7912 «Результат іншої операційної діяльності суб'єкта господарювання».

2. Для підвищення якості інформації про фінансовий стан підприємства пропонуємо сформувати на підприємстві фінансово-аналітичну службу, яка буде здійснювати не епізодично, а на постійній основі оцінку та аналіз фінансового стану підприємства, у тому числі фінансових результатів за звітні періоди.

3. Для збереження фінансової стабільності та зниження ризику банкрутства служба внутрішнього аудиту повинна приділяти особливу увагу питанням формування фінансових результатів ПРАТ «ВЕСЕЛО-

КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ». З метою встановлення суттєвості виявлених внутрішнім аудитором помилок, їх необхідно систематизувати для складання підсумкової аудиторської документації на ПРАТ «ВЕСЕЛО-КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. N 436-IV URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 04.11.2024).
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами та доповненнями / URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 25.11.2024).
3. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV / № 435-15. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (дата звернення: 05.11.2024).
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. (дата звернення: 25.10.2024).
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 - URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. (дата звернення: 25.11.2024).
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628 Верховна Рада України. - URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>. (дата звернення: 25.09.2024).
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137. - URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99>. (дата звернення: 12.11.2024).
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. - URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення: 17.10.2024).
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 - URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>. (дата звернення: 25.11.2024).

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 - URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. (дата звернення: 25.10.2024).

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. № 353. - URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01> (дата звернення: 14.10.2024).

12. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. - URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>. (дата звернення: 21.10.2024).

13. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>. (дата звернення: 15.10.2024).

14. Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. - URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>. - Назва з екрану.

15. Азаренков Г.Ф. Економічний аналіз [Текст] : Навч. посіб. / Г.Ф. Азаренков, З.Ф. Петряєва, Г.Г. Хмеленко. - Х.: ХДЕУ, 2003. – 248 с.

16. Аналіз господарської діяльності [Текст] : навч. посіб. / В.О. Шевчук, О.В. Коновалова, В.П. Пантелеев. - К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2011. - 399 с.

17. Андросова О.Ф. Методика аудиту основних засобів і нематеріальних активів та її вплив на якість аудита / О.Ф. Андросова, К. А. Калугіна // Хмельницького національного університету №3, Т. 3. – 2011. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до журналу: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_3_3/250-255.pdf

18. Аудит (основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) [Текст] : підручник / Нац. центр обліку та аудиту Нац. Академії статистики, обліку та аудиту, Одеська нац. академія харчових

технологій, Одеський держ. економ. ун-т; ред. : В. В. Немченко, О. Ю. Редько. – К. : ЦУЛ, 2012. – 540 с.

19. Атамас П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки [Текст]: навч. посібник / П.Й. Атамас. - 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: ЦУЛ, 2010. – 392

20. Багрій К.Л. Важливість автоматизації фінансових результатів у сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс] / К.Л. Багрій // Науковий вісник Херсонського державного університету. - 2013. - Вип. 2. – URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_02/Bagriy.pd

21. Білуха М.Т. Аудит [Текст]: [підручник] / М.Т. Білуха. – К.: Знання, 2006. – 768 с.

22. Бланк И.А. Финансовый менеджмент. / И.А. Бланк – К.: Учебный курс. 2-е изд., перераб. и доп. Эльга, Ника-Центр, 2004. – 656 с.

23. Бутинець Ф.Ф. Аудит [Текст] : [підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів] / Ф.Ф. Бутинець, 2-е вид. – Житомир: ПП «Рута», 2007. – 672 с.

24. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст] : підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів; під заг. ред. Ф.Ф. Бутинця. - 8-ме вид., перероб. та доп. – Житомир : ПП "Рута", 2009. - 912 с.

25. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія і практика [Текст] : навч.-практ. посіб. / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та ін. – К. : Центр учбової л-ри, 2010. – 536 с.

26. Бухгалтерський облік: практичний посібник [Текст] / М.Ф. Огійчук, К.О. Утенкова, О.В. Ковальова, В.Є. Тредіт. – Х.: 2015. – 334 с.

27. Виноградова М. О. Аудит [Текст] : навч. посіб. / М. О. Виноградова, Л. І. Жидеєва – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 654 с.

28. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту [Текст]: навч. посібник / М.П. Войнаренко, Н.А. Пономарьова, О.В. Замазій. – К.: ЦУЛ, 2010. – 484 с.

29. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / О.О. Вороніна. – Х., 2009. – 23 с.
30. Голов С.Ф. Фінансовий облік [Текст] / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – К.: Лібра, 2005. – 976 с.
31. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі [Текст] : практ. Посібник / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. - К.: Лібра, 2011. - 840 с.
32. Гончарук Я.А. Аудит [Текст] : навчальний посібник / Я.А. Гончарук, В.С. Рудницький, 3-те вид. - К.: Знання, 2007. - 443 с.
33. Горбатенко А. А. Особливості формування власних фінансових ресурсів підприємств в Україні [Текст] // Економічний вісник Переяслав – Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди. – 2010. – Випуск № 15/1. – С. 195-201
34. Гончар Л.А. Аудит фінансових результатів діяльності підприємства: проблеми та шляхи вирішення [Електронний ресурс] / Л.А. Гончар // Молодий вчений». - № 3 (30), 2016. - URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/3/14.pdf>
35. Грабовецький Б. Є. Фінансовий аналіз та звітність [Текст] : навч. посіб. / Б. Є. Грабовецький, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 281 с.
36. Гура Н.О. Облік видів економічної діяльності [Текст] : [підручник] / Н.О. Гура. – К.: ЦУЛ, 2010. – 320 с.
37. Деєва Н.М. Аудит [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н.М. Деєва, О.І. Дедіков – К.: Центр учбової літератури, Дніпропетровська держ. фінансова академія, 2007. – 182 с.
38. Економічний аналіз: теорія і практика [Текст] : Підручник // за ред.. проф. Загороднього А.Г. - Львів: «Магнолія плюс», 2006. – 428 с.

39. Економічний аналіз [Текст]: Навчальний посібник / В.М. Серединська, О.М.Загородна, Р.В.Федорович. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2010. – 624 с.
40. Єлецьких С. Я. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навчальний посібник [Текст] / С. Я. Єлецьких, Г. В. Тельнова. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 176 с
41. Завгородній В.Г. Облік, аналіз та аудит [Текст] : навчальний посібник / В.Г. Завгородній, Є.В. Мних, В.С. Рудницький. – К.: Кондор, 2010. – 618 с.
42. Загородній А.Г. Фінансовий словник. [Текст] : словник / 3-те вид., випр. та доп. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000. – 587 с.
43. Іванова Н.А. Організація і методика аудиту [Текст] : навч. посіб. / Н.А. Іванова, О.В. Ролінський. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 216 с.
44. Івахненко С. Комп’ютерний аудит. Контрольні методики і технології [Текст] / С. Івахненко. - К.:Знання, 2005.- 286 с.
45. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу [Текст]: навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / В.М. Івахненко, М.І. Горбаток, 2-е вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2005. – 302 с.
46. Ільїна С.Б. Основи аудиту [Текст] : навчально-практичний посібник / С.Б. Ільїна. - К.: Кондор, 2006. – 378 с.
47. Катан Л. І. Фінансові ресурси підприємства та особливості їх формування [Текст] / Л. І. Катан // Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. – 2014. – № 6. – С. 38-44.
48. Кім Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та їх заповнення [Текст] : навчальний посібник / Г. Кім, В. Сопко, С. Кім. – К.: Університет економіки та права «Крок», 2004. – 437 с.
49. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз [Текст] : Навч. посібник для студ. вищих навч. закл / Г.І Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. - Львів: Видавництво Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2005. – 428 с.

50. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры [Текст] / В.В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 485 с.
51. Кононенко О. Анализ финансовой отчетности [Текст] : підручник / О. Кононенко, О. Маханько. - Х.: Фактор, 2012. – 208 с.
52. Коваленко А.М. Бухгалтерський облік в Україні [Текст] / А.М. Коваленко. – К.: ВКК «Баланс-клуб», 2006. – 1024 с.
53. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств [Текст] : [Навч. посібник] / М.Я. Коробов, 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2002. - 296 с.
54. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту [Текст] : [навч. посіб.] / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча, 3-є вид. – К.: Каравела, 2006. - 560 с.
55. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні [Текст] : основи та практика: навчальний посібник / В.С. Лень, В.В. Гливенко, 3-тє вид. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 608 с.
56. Лишиленко О. Напрями вдосконалення обліку та аудиту фінансових результатів [Текст] / О. Лишиленко // Бухгалтерський облік і аудит, № 6, 2010. - С. 16–23.
57. Максимова В.Ф. Облік у галузях економіки [Текст] / В.Ф. Максимова. – К.: ЦУЛ, 2010. – 494 с.
58. Мних Є.В. Фінансовий аналіз [Текст]: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
59. Організація бухгалтерського обліку [Текст] : Підручник для студентів спец. “Облік і аудит” вищ. навч. закладів / За ред. проф. Бутиця Ф.Ф., 3-є вид., доп і перероб. - Житомир: ПП “Рута”, 2009. – 592 с.
60. Організація і методика проведення аудиту [Текст] : [навч.-практ. посіб.] / В.В. Сопко, В.П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна. – К.: Видавничий дім “Професіонал”, 2006. – 576 с.
61. Огійчук М.Ф. Організація і методика аудиту [Текст]: навч. посібник / М. Ф. Огійчук, К.О. Утенкова. – К.: Алерта, 2016. – 304 с.

62. Організація бухгалтерського обліку [Текст]: навч. посібник / За ред. В.С. Леня. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 696 с.
63. Організація і методика аудиту [Текст]: навч. посібник / М.Ф. Огійчук, К.О. Утенкова. – К. : «Алерта», 2016. – 304 с.
64. Осовська Г.В. [Текст]: Економічний словник / Г.В. Осовська, О.О. Юркевич, Й.С. Завадська. – К.: Кондор, 2007. – 358 с.
65. Остап'юк Н. А. Методика оцінки фінансового стану підприємства в умовах інфляції [Текст] / Н. А. Остап'юк // Вісник ЖДТУ. – 2011. – № 1(55). – С. 127–129.
66. Пушкар М.С. Фінансовий облік [Текст] : підручник / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт - бланш, 2006. – 628 с.
67. Поскурович О.В. Моделювання рентабельності діяльності підприємства [Текст] / О. В. Поскурович, А. Ю. Басс // Вісник ХНУ. - 2015, № 3, Т. 3. - С. 209-212.
68. Прохар, Н. В. Облік і контроль фінансових результатів у сільськогосподарських формуваннях [Текст]: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 / Н. В. Прохар. — Київ, 2009. — 23 с
69. Пушкар М.С. Ідеальна система обліку: концепція, архітектура, інформація [Текст] : монографія / М. С. Пушкар, М.Г. Чумаченько. – Тернопіль: Карт - бланш, 2011. – 336 с.
70. Рета М.В. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств [Текст] / М.В. Рета, Г.О. Пляка // Вісник НТУ «ХП». № 25 (1134), 2015. - С. 25-34.
71. Савченко В.Я. Аудит [Текст] : навчальний посібник / В.Я. Савченко. - К.: КНЕУ, 2008. - 328 с.
72. Сопко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу [Текст] : [підручник] / В.В. Сопко, В.П. Завгородній. – К.: КНЕУ, 2004. – 412 с.

73. Сокольська Р.Б. Фінансовий аналіз [Текст]: навч. посібник. / Р.Б. Сокольська, В.Д. Зелікман, Т.В. Акімова. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. – 92 с.
74. Сук Л.К. Фінансовий облік [Текст]: навч. посібник / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – К.: Знання, 2016. – 663 с.
75. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [Текст] : навч. посіб. / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с.
76. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність [Текст] : [підручник] / Н.М. Ткаченко, 2-ге вид. - К.: Алерта, 2007. - 954 с.
77. Усач Б.Ф. Аудит [Текст] : навчальний посібник / Б.Ф. Усач, 4-е вид. – К.: Знання, 2007. – 231 с.
78. Усач Б.Ф. Організація і методика аудиту [Текст] : підручник / Б.Ф. Усач, З.О. Душко, М.М. Колос. – К.: Знання, 2006. – 295 с.
79. Фінансовий аналіз [Текст]: навч. посібник / І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека, Н.А. Дехтяр, О.В. Люта, Н.Г. Пігуль, О.М. Пахненко. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.
80. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємств та її аналіз [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Цал-Цалко // Фінансовий аналіз : підручник. – К. : Центр учб. л-ри, 2008. – 568 с.
81. Шара Є.Ю. Фінансовий облік I [Текст]: навч. посібник / Є.Ю. Шара, І.Є. Соколовська-Гонтаренко. – К.: Центр учб. літ., 2016. – 336 с.